

PATVIRTINTA

Molėtų rajono savivaldybės tarybos

2023 m. birželio d. sprendimu Nr. B1-

**MOLĖTŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
2023 METŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ PLANAS**

I SKYRIUS ĮVADAS

1. Bendra informacija

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo 13 straipsnio 3 punktu, Molėtų rajono savivaldybė kasmet sudaro ir tvirtina socialinių paslaugų planą. Molėtų rajono savivaldybės 2023 metų socialinių paslaugų planas (toliau – Socialinių paslaugų planas) parengtas vadovaujantis Socialinių paslaugų planavimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. lapkričio 15 d. nutarimu Nr. 1132 „Dėl Socialinių paslaugų metodikos patvirtinimo“, Socialinių paslaugų plano forma ir socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo kriterijais, patvirtintais Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. A1-104 „Dėl socialinių paslaugų plano formos ir socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo kriterijų patvirtinimo“ ir kitais teisės aktais.

Socialinių paslaugų planas atitinka:

1.1. Valstybės ilgalaikės raidos strategijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. IX-1187 „Dėl valstybės ilgalaikės raidos strategijos“, pagrindinį tikslą „Sukurti aplinką plėtoti šalies materialinei ir dvasinei gerovei, kurią apibendrintai nusako žinių visuomenė, saugi visuomenė ir konkurencinga ekonomika“, kryptį „Socialinės paramos plėtra ir skurdo bei socialinės atskirties įveikimas“ ir jos pagrindinius veiksmus „Įvykdyti socialinių paslaugų reformą, kuri apibrėžtų veiksmingesnius socialinių paslaugų organizavimo būdus, skatintų pačius paslaugų gavėjus ieškoti savipagalbos būdų, pertvarkytų paslaugų finansavimą, sukurtų bendrą socialinių paslaugų standartų, kokybės vertinimo ir kontrolės mechanizmą“, „Teikti prevencines ir reabilitacines socialines paslaugas socialinės atskirties grupėms, prievartą ir išnaudojimą patyrusiems, sergantiems priklausomybės ligomis, grįžusiems iš įkalinimo vietų ir kitiems asmenims“, „Geriau panaudoti nevyriausybinių organizacijų išteklius ir gebėjimus socialinei paramai tobulinti“.

1.2. Aštuonioliktosios Vyriausybės 2020–2024 metų programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, veiklos kryptis socialinių paslaugų prieinamumo didinimo pagal individualius asmens poreikius srityje, šeimos puoselėjimo ir vaiko teisių apsaugos srityse.

1.3. Molėtų rajono savivaldybės strateginio veiklos plano 2023-2025 metams, patvirtinto Molėtų rajono savivaldybės tarybos 2023 m. vasario 2 d. sprendimu Nr. B1-1 „Dėl Molėtų rajono savivaldybės strateginio veiklos plano 2023-2025 metams patvirtinimo“, 7 programos „Socialinės atskirties mažinimas“ ilgalaikio I prioriteto „Besimokanti, atsakinga ir aktyvi bendruomenė“ 3 tikslo

„Užtikrinta visavertė ir saugi socialinė aplinka“ 1 uždavinį „Gerinti socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę“ bei 2 uždavinį „Mažinti socialinę atskirtį“.

1.4. Molėtų rajono savivaldybės 2018-2024 metų strateginio plėtros plano, patvirtinto Molėtų rajono savivaldybės tarybos 2018 m. sausio 25 d. sprendimu Nr. B1-3 „Dėl Molėtų rajono savivaldybės 2018-2024 metų strateginio plėtros plano patvirtinimo“ (Molėtų rajono savivaldybės tarybos 2020 m. gruodžio 17 d. sprendimo Nr. B1-285 redakcija) 1 prioriteto „Besimokanti, atsakinga ir aktyvi bendruomenė“ 1.3 tikslo „Užtikrinta visavertė ir saugi socialinė aplinka“ 1.3.1 uždavinį „Gerinti socialinių paslaugų kokybę ir prieinamumą“ bei 1.2.2. uždavinį „Mažinti socialinę atskirtį“.

Rengiant Socialinių paslaugų planą vadovautasi Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Lietuvos Respublikos statistikos departamento, Molėtų rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus, Molėtų socialinės paramos centro ir kitų su socialinių paslaugų teikimu rajone susijusių įstaigų duomenimis.

Socialinių paslaugų plane vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatyme ir kituose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

2. Socialinių paslaugų teikimo ir plėtros tikslai

Socialinių paslaugų teikimo tikslas – sudaryti sąlygas asmeniui (šeimai) ugdyti ar stiprinti gebėjimus ir galimybes savarankiškai spręsti savo socialines problemas, palaikyti socialinius ryšius su visuomene, taip pat padėti įveikti socialinę atskirtį.

Socialinių paslaugų plėtros tikslai:

2.1. Užtikrinti nestacionarių socialinių paslaugų teikimą rajono gyventojams taip sudarant jiems sąlygas ugdyti ar stiprinti gebėjimus savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu, palaikyti socialinius ryšius su visuomene bei padėti įveikti socialinę atskirtį.

2.2. Užtikrinti stacionarių socialinių paslaugų gavimą Molėtų rajono gyventojams, kai nestacionarios paslaugos neefektyvios, gerinti šių paslaugų kokybę.

2.3. Gerinti teikiamų socialinių paslaugų kokybę bei didinti jų prieinamumą gyventojams.

3. Socialinių paslaugų plano rengėjai

Molėtų rajono savivaldybės 2023 metų socialinių paslaugų planą rengė Molėtų rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus vedėja Rasa Karūžaitė, Socialinės paramos skyriaus vyr. specialistė-tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatore Jūratė Dilienė, Socialinės paramos skyriaus socialinė darbuotoja Zita Vorobjovienė, kartu bendradarbiaujant su Molėtų rajono savivaldybės administracijos skyriais, savivaldybės biudžetinėmis įstaigomis, nevyriausybinėmis ir kitomis organizacijomis.

II SKYRIUS BŪKLĖS ANALIZĖ

4. Molėtų rajono savivaldybės demografinės, ekonominės ir socialinės situacijos įvertinimas

Teritorijos ypatumai

Molėtų rajonas ribojasi su Švenčionių, Vilniaus, Širvintų, Ukmergės, Anykščių ir Utenos rajonais. Geografinė Molėtų rajono padėtis yra labai dėkinga: lengvai pasiekiami didieji Lietuvos miestai: Vilnius – 64 km; Kaunas – 113 km; Klaipėda – 308 km; Utena – 35 km.¹ Molėtų rajone yra 11 seniūnijų, 1 miestas (Molėtai), 5 miesteliai (Alanta, Balninkai, Dubingiai, Giedraičiai, Joniškis).

Šaltinis: www.wikipedia.org

4.1. Vidutinis metinis gyventojų skaičius ir sudėtis

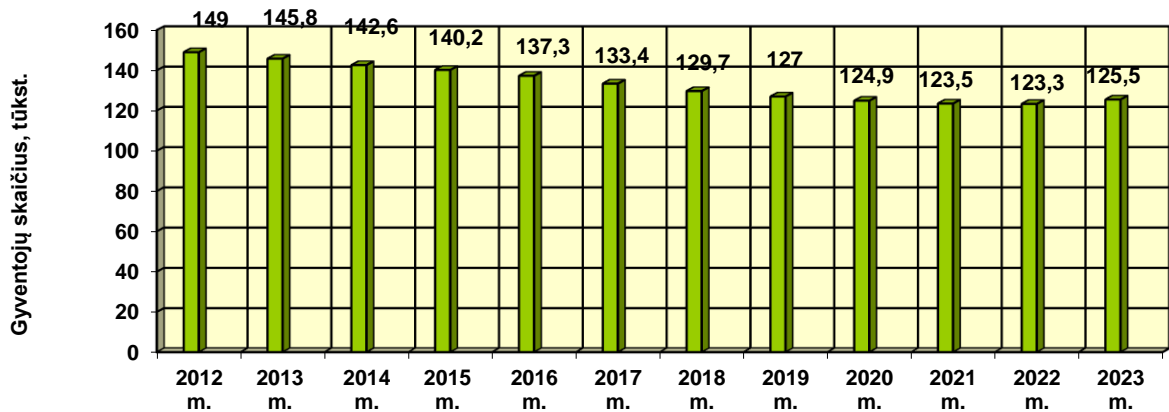
Lietuvos Respublikos 2011 metų visuotinio gyventojų ir būsto surašymo rezultatai parodė, kad Lietuvoje gyventojų skaičius sparčiai mažėja. Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Statistikos departamentas) duomenimis Lietuvoje 2011 metų pradžioje gyventojų skaičius buvo 3244,5 tūkst., 2022 metų pradžioje – 2795 tūkst. Lietuvoje 2021 m. pradžioje, lyginant su 2011 m. pradžia, gyventojų skaičius sumažėjo net 13,9 proc. Utenos apskrityje gyventojų skaičius 2011 metų pradžioje buvo 157,4 tūkst., 2016 m. pradžioje – vos daugiau nei 137,3 tūkst., o 2022 metų pradžioje 123,3 tūkst. Utenos apskrityje 2022 metų pradžioje, lyginant su 2011 metų pradžia, gyventojų skaičius sumažėjo 21,6 proc., tačiau 2023 m. pradžioje Utenos

¹ <http://www.lakd.lt>

apskirtyje šoktelėjo į viršų – tikėtina gyventojų skaičiaus padaugėjimą nulėmė dėl Rusijos Federacijos karo veiksmų Ukrainoje iš Ukrainos pasitraukę ir Utenos apskrityje apsigyvenę asmenys.

1 diagrama

Gyventojų skaičius Utenos apskrityje 2011 - 2023 m. pradžioje

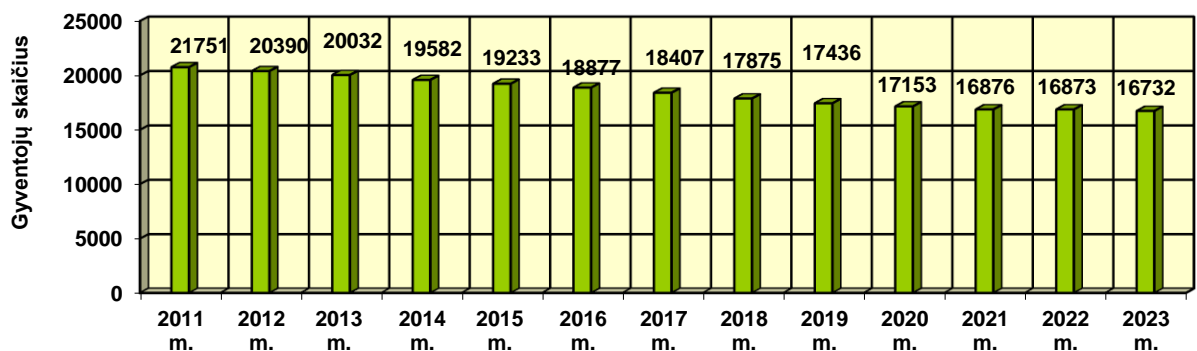
Statistikos departamento duomenys

Statistikos departamento pateiktais duomenimis, gyventojų skaičius Molėtų rajono savivaldybėje pastaraisiais metais tendencingai mažėja. Molėtų rajono savivaldybėje 2011 metų pradžioje gyventojų skaičius siekė 21,7 tūkst., 2014 m. nukrito žemiau 20 tūkstančių ir tesiekė– 19,6 tūkst., 2017 m. – 18,4 tūkst., o 2021 m. pradžioje tebesiekė tik 16,9 tūkst., šis skaičius nusistovėjo ir 2022 m. pradžioje liko toks pat, o 2023 m. pradžioje neženkliai sumažėjo. Molėtų rajono savivaldybėje 2023 m. pradžioje, lyginant su 2011 m., gyventojų skaičius sumažėjo beveik 23,1 proc.

2 diagrama

Statistikos departamento duomenys

Gyventojų skaičius Molėtų rajono savivaldybėje 2011 - 2022 m. pradžioje

Veiksniai, darantys įtaką gyventojų skaičiaus mažėjimui Molėtų rajone, yra analogiški veiksniams, darantiems didžiausią įtaką demografinės situacijos pokyčiams Lietuvos Respublikoje.

1 lentelė

Natūrali kaita Molėtų rajono savivaldybėje ir jai darantys įtaką veiksniai

	Mirė	Gimė	Emigravo	Imigravo	Natūrali kaita
2018 metais	396	128	132	85	-268
2019 metais	293	120	306	507	-172
2020 metai	385	108	72	140	-276
2021 metai	388	90	83	73	-316
2022 metai	332	92	106*	116*	-268

Statistikos departamento duomenys

* - išankstiniai duomenys

2022 m. mirė 332, gimė 92 kūdikiai, emigravo net 106 asmenys, imigravo 116 asmenų. Vertinant pastarųjų kelių metų laikotarpį mirtingumo rodikliai didėjo, o gimstamumo rodikliai mažėjo, tačiau 2022 m. mirtingumas sumažėjo, o gimstamumo rodikliai nors ir nežymiai, padidėjo.

2 lentelė

Gyventojų skaičius ir sudėtis Molėtų rajone 2018-2022 m.

Eil. Nr.	Rodiklis	Gyventojų (šeimų) skaičius				
		2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.
1.	Gyventojų skaičius:	17876	17436	17153	16876	16854
1.1.	mieste	5587	5540	5500	5394	5791
1.2.	kaime	12269	11896	11653	11482	11063
2.	Iš bendro gyventojų skaičiaus:					
2.1.	vaikai	2692	2500	2434	2281	2295
2.2.	darbingo amžiaus suaugę asmenys	10165	10208	10044	10029	10284
2.3.	pensinio amžiaus gyventojai	5019	4728	4675	4566	4275
2.4.	asmenys su negalia, iš jų:*	1581	1547	1469	1384	1376
2.4.1.	suaugę asmenys su negalia	1264	906	852	989	974
2.4.2.	vaikai su negalia	89	83	86	90	78
2.4.3.	Pensinio amžiaus asmenys su negalia	228	558	531	305	324
3.	Šeimos patiriančios socialinę riziką**	96	88	83	70	62
4.	Vaikų skaičius šeimose patiriančiose socialinę riziką**	190	177	160	153	137

Statistikos departamento duomenys

*- SADM duomenys

** - Molėtų socialinės paramos centro duomenys

2 lentelėje pateikti skaičiai rodo, kad 2022 m. Molėtų rajono savivaldybėje mieste gyvenantys asmenys sudarė 34,4 proc., kaime – 65,6 proc. Net 25,4 proc. rajono gyventojų pensinio amžiaus, 8,22 proc. neįgalūs asmenys.

4.2. Gyventojų socialinių paslaugų poreikius sąlygojantys veiksniai

Pagrindiniai socialinių paslaugų poreikį sąlygojantis veiksniai yra:

Išoriniai veiksniai. Socialinių paslaugų poreikiui įtakos turi politiniai veiksniai: Lietuvos Respublikos įstatymai, Vyriausybės nutarimai ir kiti teisės aktai, reglamentuojantys socialinių paslaugų teikimą.

Vidiniai veiksniai. Socialinių paslaugų poreikį nulemia išaugęs gyventojų nedarbas. Nedarbas lemia darbingo amžiaus asmenų tiek tarptautinę, tiek vidinę emigraciją, kitus reiškinius, turinčius poveikį socialinių paslaugų poreikio kaitai. Socialinių paslaugų infrastruktūrą labiausiai formuoja gyventojų amžiaus struktūra, gyvenimo būdas, kitos socialinės priežastys. Itin svarbūs veiksniai, tokie kaip:

- ✓ negalia bei visuomenės senėjimas;
- ✓ alkoholio ir kitų psichoaktyvių medžiagų vartojimas;
- ✓ socialinių įgūdžių stoka;
- ✓ psichologinė, fizinė ar seksualinė prievarta.

2 lentelėje pateikti skaičiai rodo, kad 2022 m. net 8,22 proc. rajono gyventojų neįgalūs asmenys. SADM duomenimis 2022 m. specialusis priežiūros (pagalbos) poreikis buvo nustatytas 333, nuolatinės slaugos poreikis - 175 neįgaliesiems gyventojams.

3 lentelė

Neįgalių asmenų skaičius, kuriems nustatyti specialieji nuolatinės slaugos ar priežiūros (pagalbos) poreikiai Molėtų rajone 2018-2022 m.

Eil. Nr.	Rodiklis	Asmenų skaičius				
		2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.
1.	Specialusis nuolatinės slaugos poreikis, iš jų:	245	227	194	182	175
1.1	Suaugusiems asmenims su negalia	34	40	62	28	34
1.2.	Vaikams su negalia	6	6	11	14	14
1.3.	Pensinio amžiaus asmenims	205	181	121	140	127
2.	Specialusis nuolatinės priežiūros poreikis, iš jų:	286	294	301	295	333
2.1.	Suaugusiems asmenims su negalia	74	87	95	98	107
2.2.	Vaikams su negalia	51	42	33	32	29
2.3.	Pensinio amžiaus asmenims	177	165	173	165	197

SADM duomenys

Pastaraisiais metais šeimose, patiriančiose socialinę riziką (iki 2018-07-01 – socialinės rizikos šeimos) ir vaikų jose savivaldybėje mažėjo. Šiai grupei ypatingai reikalingos įvairiapusės socialinės paslaugos.

4 lentelė

Socialinę riziką patiriančios šeimos ir vaikų skaičius jose 2018-2022 metais

Rodiklis	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.
Šeimų patiriančių socialinę riziką skaičius	96	88	83	70	62
Vaikų skaičius jose	190	177	160	153	137

4.3. Kiti rodikliai

Statistikos departamento duomenimis 2023 metų pradžioje Molėtų rajone gyveno 16732 gyventojai, iš jų 11063 kaime. Tai sudaro apie 66,1 procentus visų rajono gyventojų. Molėtų rajonas, kaip ir kiti Lietuvos rajonai, pastaraisiais metais pasižymi gyventojų mažėjimo tendencija.

5 lentelė

Molėtų rajono savivaldybės gyventojai pagal amžiaus grupes 2018-2022 metų pradžioje

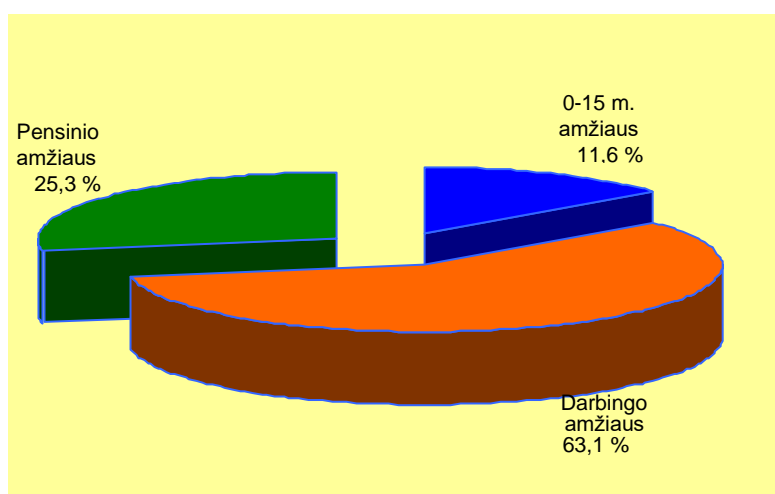
Gyventojai pagal amžiaus grupes	Metai				
	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.
0-15 amžiaus	2215	2173	2132	2075	1967
Darbingo amžiaus	10642	10535	10347	10235	10684
Pensinio amžiaus	5019	4728	4675	4566	4275
Iš viso gyventojų*:	17876	17436	17153	16876	16926

Statistikos departamento duomenys

* - vidutinis gyventojų skaičius 2022 m.

3 diagrama

Rajono gyventojų pasiskirstymas pagal grupes 2022 m.

Statistikos departamento duomenys

Pagrindinės rajono gyventojų mažėjimo priežastys - gimstamumo mažėjimas, mirtingumo didėjimas bei emigracija. Mažėjant gimstamumui bei didėjant mirtingumui, Molėtų rajone kaip ir Lietuvoje bei Utenos apskrityje išlieka neigiama natūrali gyventojų kaita.

Gyventojų skaičius, gimstamumas, mirtingumas bei natūrali gyventojų kaita 2018-2022 metais

Administracinė teritorija	Statistiniai rodikliai	Metai				
		2018	2019	2020	2021	2022
Lietuvos Respublika	Gyventojų skaičius	2810118	2794184	2794329	2794961	2860002*
	Gimusiųjų skaičius	28149	27393	25144	24606	21957**
	Mirusiųjų skaičius	39574	38281	43457	47950	40325**
	Natūrali gyventojų kaita	-11425	-10888	-18908	-23344	-17925**
Utenos apskritis	Gyventojų skaičius	129706	55851	124963	125306	125462*
	Gimusiųjų skaičius	985	932	860	829	709**
	Mirusiųjų skaičius	2449	2446	2569	2837	2439**
	Natūrali gyventojų kaita	-1464	-1514	-1709	-2008	-1730**
Molėtų rajonas	Gyventojų skaičius	17876	17436	17153	16876	16732*
	Gimusiųjų skaičius	128	120	108	90	92**
	Mirusiųjų skaičius	396	292	384	388	332**
	Natūrali gyventojų kaita	-268	-172	-276	-298	-240**

Statistikos departamento duomenys

*-Gyventojų skaičius metų pradžioje

** -išankstiniai duomenys

Pateiktoje lentelėje matyti, kad natūrali gyventojų kaita (kai miršta daugiau asmenų negu gimsta) eilę metų išlieka neigiama visoje Lietuvoje, ne išimtis ir Utenos apskritis bei Molėtų rajono savivaldybė.

Pastaraisiais metais gyventojų mažėjimą kaip ir visoje respublikoje bei apskrityje lemia ir migracija. Statistikos departamento duomenimis nuo 1997 m. iki 2019 m. visoje respublikoje buvo stebima neigiama neto migracija (išvyksta daugiau, negu atvyksta), tačiau nuo 2019 m. šalyje, nuo 2020 m. Utenos apskrityje, o nuo 2021 m. ir Molėtų rajono savivaldybėje situacija keičiasi – išvyksta mažiau, nei atvyksta. Teigiamą migracijos pokytį galėjo lemti ir dėl Rusijos Federacijos karo veiksmų Ukrainoje atvykę karo pabėgėliai. Lentelėse pateikiami imigravusių, emigravusių bei neto migracijos

duomenys.

7 lentelė

Gyventojų vidaus ir tarptautinė migracija 2018-2022 metais

Administracinė teritorija	Statistiniai rodikliai	Metai				
		2018	2019	2020	2021	2022
Lietuvos Respublika	Atvyko	105090	113232	113691	109601	191720
	Išvyko	108382	102438	93698	102438	108382
	Neto migracija	-3292	10794	19993	7163	83338
Utenos apskritis	Atvyko	4141	4131	4143	4279	6637
	Išvyko	5287	4683	3914	4120	5089
	Neto migracija	-1146	-552	229	159	1548
Molėtų rajonas	Atvyko	600	536	553	583	747
	Išvyko	752	647	554	576	701
	Neto migracija	-152	-111	-1	7	36

Statistikos departamento duomenys

8 lentelė

Gyventojų tarptautinė migracija 2018-2022 metais

Administracinė teritorija	Statistiniai rodikliai	Metai				
		2018	2019	2020	2021	2022
Lietuvos Respublika	Atvyko	28914	40067	43096	35889	95393
	Išvyko	32206	29273	23103	25205	23021
	Neto migracija	-3292	10794	19993	19653	72372
Utenos apskritis	Atvyko	939	1377	1516	1579	3108
	Išvyko	1600	1300	854	1155	782
	Neto migracija	-661	77	662	464	2326
Molėtų rajonas	Atvyko	85	507	140	154	253
	Išvyko	132	306	72	141	60
	Neto migracija	-47	201	68	13	193

Statistikos departamento duomenys

Pastaraisiais metais respublikoje nemaža problema buvo tarptautinė migracija. 2019 m. išvykusiųjų iš Lietuvos skaičius mažėjo, pakilo atvykusių, šios tendencijos stebimos ir Utenos

apskirtyje ar Molėtų rajone.

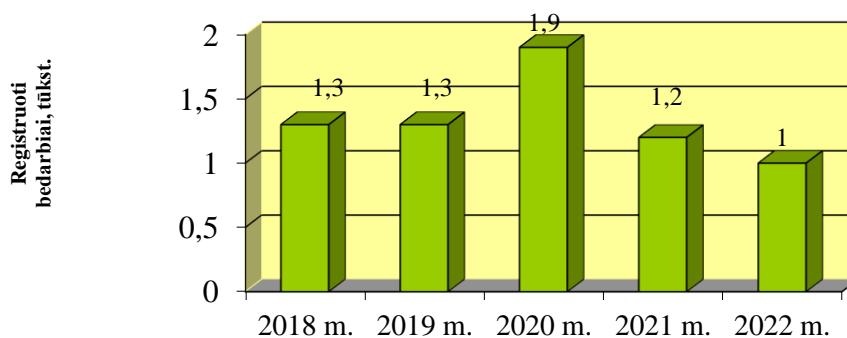
Migracijos sukeltos problemos - jaunų perspektyvių žmonių kėlimasis į didesnius Lietuvos miestus, rajono gyventojai sensta, didėja mirtingumas, mažėja gimstamumas, mažėja darbingo amžiaus asmenų, taip pat dirbančiųjų skaičius. Kita problema, sukianti nemažai socialinių ir ekonominių problemų rajone yra atsikeliantys nauji gyventojai, kurie nerasdami ar netekę darbo, gyvenamojo būsto didesniuose miestuose keliai į provinciją, nes čia mažesnės pragyvenimo išlaidos. Didžiausia problema yra tai, kad atsikėlę žmonės dažnai yra asocialūs, priešpensinio ar pensinio amžiaus. Šios žmonių grupės reikalauja daugiau socialinių apsaugos priemonių bei blogina rajono socialinę ir ekonominę padėtį.

2022 m. dėl Rusijos Federacijos karinių veiksmų Ukrainoje į Lietuvą plūstelėjo užsieniečiai, pasitraukę iš Ukrainos, taip pat nemaža dalis imigravusių buvo ir Baltarusijos, Rusijos piliečių. Ši imigracija palietė visus Lietuvos regionus, ne išimtis ir Utenos apskritis bei Molėtų rajonas. Ši migracijos banga taip pat sukelia tam tikras problemas regione ir savivaldybėje, nes didėja pagalbos, paslaugų poreikis, būtina spręsti iškart nemažai įvairių asmenų grupių integracijos problemų.

2020 m. Lietuvoje nedarbas augo. Tam didelės įtakos turėjo pandemija ir jos apribojimai tiek Lietuvoje, tiek visame pasaulyje, tačiau nuo 2021 m. stebimas nedarbo mažėjimas tiek šalyje, tiek savivaldybėje. 2022 m. Molėtų rajone taip pat buvo stebimos respublikai aktualios nedarbo tendencijos. Šie nedarbo pokyčiai pateikiami 4 diagramoje.

4 diagrama

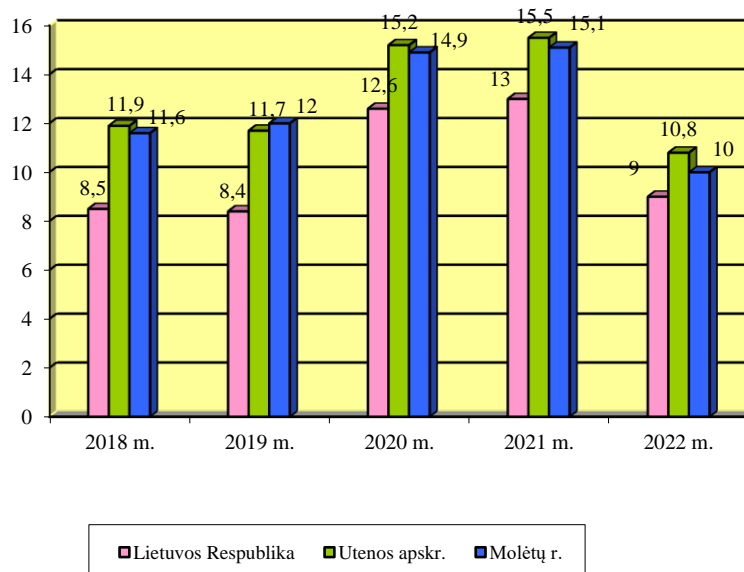
Registruotų bedarbių kitimo dinamika Molėtų rajone 2018-2022 m.

Statistikos departamento duomenys

5 diagrama

Bedarbių procento nuo darbingo amžiaus gyventojų kitimo dinamikos palyginimas 2018-2022 m.

Statistikos departamento duomenys

Bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų Molėtų rajone pastaraisiais 2018 m. metais buvo didesnis nei respublikoje, bet mažesnis nei apskrityje, tačiau 2019 m. šis rodiklis buvo didesnis nei šalies ar apskrities rodiklis. 2020 m. dėl pandemijos ūgtelėjus bedarbių skaičiui rajone, ūgtelėjo ir bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų. Šis rodiklis 2020-2021 m. buvo didesnis nei šalies, bet artimas apskrities rodikliui. Tačiau 2022 m. bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų sumažėjo tiek šalyje, tiek apskrityje mažėjo, Molėtų rajone bedarbių bei bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų taip pat sumažėjo trečdaliu ir buvo žemiausias per pastarąjį 5 metų laikotarpį.

Apibendrinant šiuos duomenis galima teigti, kad didžiausią įtaką socialinių paslaugų poreikiui turi didėjanti tarptautinė ir vidinė migracija, senstanti gyventojų populiacija, mažėjantis gimstamumas. Aktuali problema išlieka ir nedarbas, ypač atokesnėse kaimiškose vietovėse. Stacionarių paslaugų poreikį didina senstanti visuomenė bei nestacionarių socialinių paslaugų prieinamumo stoka atokiau nuo rajono centro gyvenantiems gyventojams.

5. Esamos socialinių paslaugų infrastruktūros savivaldybėje analizė

9 lentelė

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų įstaigos tipas pagal	Socialinių paslaugų įstaigos pavadinimas	Pavaldumas ³	Vietų (gavėjų ⁴) skaičius

³ Savivaldybės, nevyriausybinų organizacijų, privačios ir kt.

⁴ Maksimalus lankytojų skaičius per dieną.

	žmonių socialines grupes ²			iš viso	iš jų finansuojamų savivaldybės
Stacionarios socialinių paslaugų įstaigos (socialinės globos namai)					
1.	Socialinės globos namai	Alantos senelių globos namai	Savivaldybės	33	33
		VšĮ universalus daugiafunkcis centras „Kaimynystės namai“	VšĮ	12	12
		Molėtų vaikų savarankiško gyvenimo namai	Savivaldybės	16	14
		VšĮ „Gamtos ir kūrybos namai“	VšĮ	6	-
Nestacionarios socialinių paslaugų įstaigos					
2.	Laikino gyvenimo namai	-	-	-	-
3.	Dienos socialinės globos centrai	-	-	-	-
4.	Savarankiško gyvenimo namai	Molėtų vaikų savarankiško gyvenimo namai	Savivaldybės	4	4
		VšĮ „Gamtos ir kūrybos namai“	VšĮ	8	-
5.	Apsaugotas būstas	-	-	-	-
6.	Socialinės priežiūros centrai	Alantos bendruomenės centro Vaikų dienos centras „Daigelis“	VO	45	45 (dalinis finansavimas)
		„Skudutiškio akademijos“ Suginčių vaikų dienos centras „Tiltas“	VšĮ	15	15 (dalinis finansavimas)
		Molėtų vaikų savarankiško gyvenimo namų vaikų dienos centras	Savivaldybės	30	30 (dalinis finansavimas)
		Molėtų vaikų savarankiško gyvenimo namų Krizių centras	Savivaldybės	15	Išlaikoma iš savivaldybės biudžeto lėšų
		Molėtų vaikų savarankiško gyvenimo namų Globos centras	Savivaldybės	Pagal poreikį	Išlaikoma iš savivaldybės biudžeto lėšų, projektinių ir kitų lėšų
		VšĮ „Arino namai“	VšĮ	15	15 (dalinis finansavimas)

² Lentelė užpildoma pagal Socialinių paslaugų kataloge numatytus socialinių paslaugų įstaigų tipus.

					finansavimas)
7.	Bendruomenės centrai	-	-	-	-
8.	Kitos socialinių paslaugų įstaigos (pagalbos į namus tarnyba, socialinių paslaugų centras ir kt.)	Molėtų socialinės paramos centras	Savivaldybės	pagal poreikį	Išlaikoma iš savivaldybės biudžeto lėšų
		Molėtų kultūros centro padalinys Molėtų atviras jaunimo centras	Savivaldybės	pagal poreikį	Išlaikoma iš savivaldybės biudžeto lėšų, projektinių ir kitų lėšų
		VšĮ „Bendrystės centras“	VšĮ	pagal poreikį	Išlaikoma iš savivaldybės biudžeto lėšų, projektinių ir kitų lėšų
		VšĮ universalus daugiafunkcis centras „Kaimynystės namai“	VšĮ	pagal poreikį	Išlaikoma iš savivaldybės biudžeto lėšų, projektinių ir kitų lėšų
		Molėtų krašto žmonių su negalia sąjunga	Lietuvos žmonių su negalia sąjunga	pagal poreikį	Dalinis projektų finansavimas
		Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos Molėtų filialas	Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjunga	pagal poreikį	Dalinis projektų finansavimas
		Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Molėtų viltis“	Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Viltis“	pagal poreikį	Dalinis projektų finansavimas
		VšĮ Molėtų neįgaliųjų integracijos ir darbinio užimtumo centras	Lietuvos žmonių su negalia aplinkos pritaikymo asociacija	pagal poreikį	Dalinis projektų finansavimas
		„Sprendimai šiandien“	Asociacija	pagal poreikį	-
		Kaišiadorių vyskupijos Molėtų „Caritas“	-	pagal poreikį	-
Gausių šeimų bendrija „Edeno vaivorykštė“	-	pagal poreikį	-		

		Molėtų gausių šeimų bendrija „Šeimynėlė“	-	pagal poreikį	-
Šeimynos					
9.	Šeimynos	Lesinskių šeimyna	-	3	3
Grupinio gyvenimo namai					
10.	Grupinio gyvenimo namai	-	-	-	-
Bendruomeniniai vaikų globos namai					
11.	Bendruomeniniai vaikų globos namai	Molėtų vaikų savarankiško gyvenimo namai	-	8	3

*-remtasi 2021 m. duomenimis

Molėtų rajono savivaldybėje pagrindinis socialinių paslaugų teikėjas yra Molėtų socialinės paramos centras. Socialines paslaugas savivaldybės teritorijoje taip pat teikia Alantos senelių globos namai, Molėtų vaikų savarankiško gyvenimo namai, Molėtų rajono kultūros centro padalinys Molėtų atviras jaunimo centras, VšĮ Universalus daugiafunkcis centras „Kaimynystės namai“, Asociacija „Sprendimai šiandien“, VšĮ Molėtų rajono neįgaliųjų integracijos ir darbinio užimtumo centras, Molėtų krašto žmonių su negalia sąjunga, Lietuvos aklujų ir silpnaregių sąjungos Molėtų filialas, kitos viešosios ir nevyriausybinės organizacijos.

10 lentelė

Socialinių paslaugų teikėjų 2022 m. suteiktos socialinės paslaugos

Eil. Nr.	Socialines paslaugas teikianti įstaiga	Teikiamos paslaugos	Gavėjų skaičius	Paslaugų skaičius
1.	Molėtų socialinės paramos centras	Informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas	pagal poreikį	
		Transporto organizavimas	75	325
		Pagalba į namus	147	-
		Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas	62 šeimos	-
		Trumpalaikės/ilgalaikės socialinės globos institucijoje organizavimas	29	-
		Aprūpinimas techninės pagalbos priemonėmis	103	143

		Integrali pagalba namuose	15	-
		Dienos socialinė globa	26	-
		Asmeninio asistento paslaugos	14	-
		Socialinio taksi paslaugos	45	-
		Sociokultūrinės paslaugos	pagal poreikį	
2.	Molėtų rajono Alantos senelių globos namai	Trumpalaikė/ilgalaikė socialinė globa	41	-
3.	VšĮ Universalus daugiafunkcis centras „Kaimynystės namai“	Trumpalaikė/ilgalaikė socialinė globa	8	-
4.	Molėtų vaikų savarankiško gyvenimo namai	Trumpalaikė/ilgalaikė socialinė globa	23	-
		Laikinas apgyvendinimas krizių centre / Intensyvi krizių įveikimo pagalba	27	367
		Trumpalaikė vaikų iki 6 m. priežiūra	25	225
		Vaikų dienos socialinė priežiūra	37	1821
		Palydėjimo paslauga jaunuoliams su apgyvendinimu	5	-
		Pagalba globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams, tėviams ir šeimynų dalyviams ar besirengiantiems jais tapti	28	1083
5.	Molėtų kultūros centro padalinys Molėtų atviras jaunimo centras	Atviras darbas su jaunimu	436	7035
		Mobilus darbas su jaunimu	63	335
6.	VšĮ Molėtų neįgaliųjų integracijos ir darbinio užimtumo centras	Informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas	88	Pagal poreikį
		Transporto paslaugos	32	564
		Sociokultūrinės paslaugos	Pagal poreikį	
		Asmens higienos ir priežiūros organizavimas	24	267
7.	Molėtų krašto žmonių su negalia sąjunga	Informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas	501	4030
		Asmeninio asistento pagalba	114	1016
		Transporto paslaugos	95	408
		Aprūpinimas maisto produktais	207	2768

		Aprūpinimas techninės pagalbos priemonėmis	8	8
		Sociokultūrinės paslaugos	pagal poreikį	
8.	Kaišiadorių vyskupijos Molėtų „Caritas“	Informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas	pagal poreikį	
		Aprūpinimas maisto produktais		
		Pagalbos namuose paslaugos		
9.	Molėtų rajono sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Viltis“	Informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas	32	436
10.	Lietuvos aklujų ir silpnaregių sąjungos Molėtų filialas	Informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas	35	Pagal poreikį
		Transporto paslaugos	10	Pagal poreikį
		Asmeninio asistento pagalba	29	Pagal poreikį
		Aprūpinimas maisto produktais	Pagal poreikį	
		Aprūpinimas techninės pagalbos priemonėmis	Pagal poreikį	
		Sociokultūrinės paslaugos	Pagal poreikį	
11.	VšĮ „Bendrystės centras“	Informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas	Pagal poreikį	
		Asmens higienos ir priežiūros organizavimas	Pagal poreikį	
		Sociokultūrinės paslaugos	Pagal poreikį	
12.	VšĮ Universalus daugiafunkcis centras „Kaimynystės namai“	Aprūpinimas maisto produktais	6	Pagal poreikį
		Sociokultūrinės paslaugos	30	Pagal poreikį
		Psichosocialinė pagalba	Pagal poreikį	
		Trumpalaikė/ilgalaikė socialinė globa	8	8
13.	VO Alantos bendruomenės centro Vaikų dienos centras „Daigelis“	Akredituota vaikų dienos socialinė priežiūra	45	Pagal poreikį
14.	VšĮ „Skudutiškio akademija“ Suginčių vaikų dienos centras „Tiltas“	Akredituota vaikų dienos socialinė priežiūra	15	Pagal poreikį
15.	Asociacija „Sprendimai šiandien“	Psichosocialinė pagalba	22	Pagal poreikį
16.	Molėtų gausių šeimų bendrija „Šeimynėlė“	Informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas	pagal poreikį	

		Aprūpinimas būtiniaisiais drabužiais ir avalyne		
		Sociokultūrinės paslaugos		
		Aprūpinimas maisto produktais		
17.	Gausių šeimų bendrija „Edeno vaivorykštė“	Bendrosios socialinės paslaugos	pagal poreikį	
18.	Šeimyna „Lesinskių šeimyna“	Ilgalaikė socialinė globa	4	-

5.1. Socialinių paslaugų infrastruktūros išsidėstymas ir socialinių paslaugų teikimo savivaldybėje (seniūnijose) pakankamumo lygis

Molėtų rajono savivaldybės teritorijoje socialines paslaugas įvairioms socialinėms grupėms teikia Alantos senelių globos namai, VšĮ Universalus daugiafunkcis centras „Kaimynystės namai“, Molėtų vaikų savarankiško gyvenimo namai, Molėtų socialinės paramos centras. Nemaža socialinių paslaugų dalis tenka NVO sektoriui, kur teikiama didžioji dalis bendrųjų socialinių paslaugų įvairioms socialinėms asmenų grupėms. Šiuo metu NVO teikia bendrąsias paslaugas rajono gyventojams, 3 nevyriausybinės organizacijos teikia akredituotą vaikų dienos socialinę priežiūrą, 2 įstaigos teikia psichosocialinę pagalbą, 3 neįgaliųjų organizacijos socialinės reabilitacijos neįgaliesiems paslaugas.

Molėtų rajono socialinių paslaugų įstaigų tinklas nėra tolygiai išsidėstęs rajone. Daugelis šias paslaugas teikiančių įstaigų yra Molėtų mieste ar šalia jo, tačiau siekiama šias paslaugas padaryti prieinamas visiems rajono gyventojams.

5.1.1. Socialinė globa

Socialinė globa yra visuma paslaugų, kuriomis asmeniui (šeimai) teikiama kompleksinė pagalba, kuriai reikia nuolatinės specialistų priežiūros. Socialinė globa pagal trukmę gali būti dienos, trumpalaikė ar ilgalaikė. Suaugusiems asmenims ar vaikams su negalia, senyvo amžiaus asmenis, socialinės rizikos ar tėvų globos vaikams netekusiems, kuriems nebeužtenka nestacionarių paslaugų, teikiamos socialinės globos paslaugos stacionariose savivaldybės ir kito pavaldumo įstaigose.

Per 2022 metus buvo priimta 38 asmenų prašymai dėl institucinės socialinės globos paslaugų suaugusiems asmenims su negalia ar senyvo amžiaus asmenims. 2022 m. ilgalaikės socialinės globos paslaugas naujai pradėjo gauti 29 asmenys: iš jų 6 savivaldybei pavaldžioje globos įstaigoje, 5 valstybiniuose globos namuose bei 18 kito pavaldumo įstaigose. Trumpalaikės socialinės globos paslaugos buvo teikiamos 6 asmenims. Visiems šiems asmenims trumpalaikė socialinė globa pakeista į ilgalaikę socialinę globą. Laukiančių apsigyventi socialinės globos namuose 2023 m. sausio 1 d. buvo 4 asmenys. Pastaraisiais metais institucinės globos poreikis auga.

Alantos senelių globos namai - savivaldybės administracijos įstaiga, teikianti ilgalaikę bei

trumpalaikę socialinę globą senyvo amžiaus žmonėms. Šiuo metu šioje įstaigoje gyvena 33 asmenys. 2022 m. 37 asmenims buvo teikiamos ilgalaikės socialinės globos paslaugos. Per 2022 m. į Alantos senelių globos namus naujai atvyko gyventi 4, mirė 2, išvyko gyventi kitur 2 gyventojai.

VšĮ Universalus daugiafunkcis centras „Kaimynystės namai“ pradėjo teikti ilgalaikės/trumpalaikės socialinės globos paslaugas asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims. 2022 m. įstaigoje pradėtos teikti ilgalaikės socialinės globos paslaugos 8 asmenims su negalia ar senyvo amžiaus asmenims.

Molėtų vaikų savarankiško gyvenimo namai yra Molėtų rajono savivaldybės stacionari socialines paslaugas teikianti biudžetinė įstaiga, finansuojama iš valstybės ir savivaldybės biudžeto, teikianti globos (rūpybos), ugdymo ir socialines paslaugas be tėvų globos likusiems vaikams, kuriems nustatyta globa (rūpyba). Įstaigos Bendruomeninių vaikų globos namuose įsteigta viena 8 vietų šeimyna, kurioje gyvena 5 vaikai. Vaikams, kuriems nustatyta laikinoji globa, gali būti apgyvendinami tik Bendruomeniniuose vaikų globos namuose. Nuo 2023 m. gruodžio 31 d. tėvų globos netekę vaikai galės gyventi tik Bendruomeniniuose vaikų globos namuose.

Molėtų vaikų savarankiško gyvenimo namuose laikinoji ir nuolatinė globa buvo teikiama 18 vaikų. 2022 metų pradžioje buvo globojami 18, metų pabaigoje - 14 vaikų. Per metus naujai apgyvendintų vaikų įstaigoje nebuvo, 4 vaikai išvyko, iš jų 2 vaikai sulaukė pilnametystės, 4 pilnamečiams ugdytiniams pratęsta galimybė gyventi savarankiško gyvenimo namuose, kol baigs mokymo įstaigas. Nuo 2011 m. Molėtų vaikų savarankiško gyvenimo namuose socialinės globos paslaugas gaunančiųjų skaičius mažėja (11 lentelė).

11 lentelė

Molėtų vaikų savarankiško gyvenimo namuose paslaugas gaunantys vaikai

	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.
Vaikų skaičius metų pradžioje	39	30	27	25	18
Vaikų skaičius metų pabaigoje	30	27	25	18	14
Vaikai su negalia	3	4	3	5	5
Delinkventinio elgesio vaikai	3	1	3	1	0
Vaikai su specialiais poreikiais (mokosi pagal specialias programas)	23	20	15	12	10

Molėtų rajone veikia vienintelė šeimyna „Lesinskų šeimyna“. Šiuo metu joje globojami 3 vaikai, 1 vaikas sulaukęs pilnametystės gyvena kartu šeimynoje su globojamais vaikais. Dar 1 vaikas globojamas Utenos rajono savivaldybėje įsikūrusioje šeimynoje „Savi nameliai“.

Nemažai rajono gyventojų socialinės globos paslaugas gauna ir kito pavaldumo įstaigose. Tarp paslaugų gavėjų suaugę asmenys su negalia, senyvo amžiaus asmenys bei vaikai, netekę tėvų globos. Suaugę asmenys su negalia ar senyvo amžiaus asmenys, vaikų su negalia tėvai ar kiti asmenų,

kuriems reikalingos stacionarios socialinės paslaugos, teisės aktų nustatyta tvarka paskirti globėjai, turi teisę rinktis socialinės globos įstaigas, todėl šias paslaugas gaunančių asmenų yra įvairaus pavaldumo bei įvairiose Lietuvos teritorijoje esančiose įstaigose. Dažnai senyvo amžiaus asmenims socialinės globos įstaigos parenkamos arčiau vaikų, anūkų ar kitų artimų giminaičių gyvenamosios vietos, taip neapsunkinant artimųjų bendravimo. Socialinės globos paslaugas gaunančiųjų asmenų skaičiai pagal socialinės globos įstaigas pateikti 12 lentelėje.

12 lentelė

Ilgalaikės/trumpalaikės socialinės globos paslaugų teikimas 2022 m.

Eil. Nr.	Įstaigos pavadinimas	Įstaigos pavaldumas	Paslaugų gavėjų grupė	Savivaldybės finansuojamų vietų skaičius
1.	Alantos senelių globos namai	Molėtų r. savivaldybės administracija	suaugę asmenys su negalia/ senyvo amžiaus asmenys/ asmenys su sunkia negalia	33
2.	Utenos socialinės globos namai	SADM	suaugę asmenys su negalia/ senyvo amžiaus asmenys/ asmenys su sunkia negalia	26
3.	Aknystos socialinės globos namai	SADM	suaugę asmenys su negalia/ senyvo amžiaus asmenys/ asmenys su sunkia negalia	5
4.	Visagino socialinės globos namai	SADM	suaugę asmenys su negalia	2
5.	Zarasų socialinės globos namai	SADM	suaugę asmenys su negalia/ senyvo amžiaus asmenys/ asmenys su sunkia negalia	1
6.	Jotainių socialinės globos namai	SADM	suaugę asmenys su negalia/ asmenys su sunkia negalia	1
7.	Senjorų socialinės globos namai	SADM	senyvo amžiaus asmenys/ asmenys su sunkia negalia	2
8.	Nijolės Genytės socialinės globos namai	SADM	suaugę asmenys su negalia/ asmenys su sunkia negalia	2
9.	Strūnos socialinės globos namai	SADM	suaugę asmenys su negalia/ asmenys su sunkia negalia	2
10.	Jasiuliškių socialinės globos namai	SADM	suaugę asmenys su sunkia negalia	1
11.	Molėtų vaikų savarankiško gyvenimo namai	Molėtų rajono savivaldybės administracija	tėvų globos netekę vaikai	19
12.	Utenos Kristaus žengimo į dangų parapijos globos namai	VšĮ	senyvo amžiaus asmenys/ asmenys su sunkia negalia	1
13.	VšĮ Antavilių pensionatas	VšĮ	suaugę asmenys su negalia/ senyvo amžiaus asmenys/ asmenys su sunkia negalia	3
14.	VšĮ Krizių centras „Angelų pieva“	VšĮ	senyvo amžiaus asmenys/ suaugę asmenys su negalia/	6

			suaugę asmenys su sunkia negalia	
15.	Globos namai „Senevita“	UAB	senyvo amžiaus asmenys/ suaugę asmenys su sunkia negalia	2
16.	Ukmergės r. Želvos parapijos Katalikiški senelių namai	Visuomeninė organizacija	senyvo amžiaus asmenys/ asmenys su sunkia negalia	2
17.	VšĮ Teleičių socialinės globos namai	VšĮ	senyvo amžiaus asmenys	1
18.	VšĮ Deltuvos senelių globos namai	VšĮ	senyvo amžiaus asmenys/ asmenys su sunkia negalia	2
19.	VšĮ „Sveikatos metai“	VšĮ	senyvo amžiaus asmenys/ asmenys su sunkia negalia	1
20.	VšĮ Adutiškio senelių namai	VšĮ	senyvo amžiaus asmenys/ asmenys su sunkia negalia	2
21.	VšĮ „Rojaus vartai“	VšĮ	senyvo amžiaus asmenys	1
22.	VšĮ „Senjorų vila“	VšĮ	Senyvo amžiaus asmenys	1
23.	VšĮ „Kurkime vaikams rytojų“	VšĮ	tėvų globos netekę vaikai	1
24.	Šeimyna „Savi nameliai“	šeimyna	tėvų globos netekę vaikai	1
25.	Lesinskių šeimyna	šeimyna	tėvų globos netekę vaikai	3

5.1.2. Socialinė priežiūra

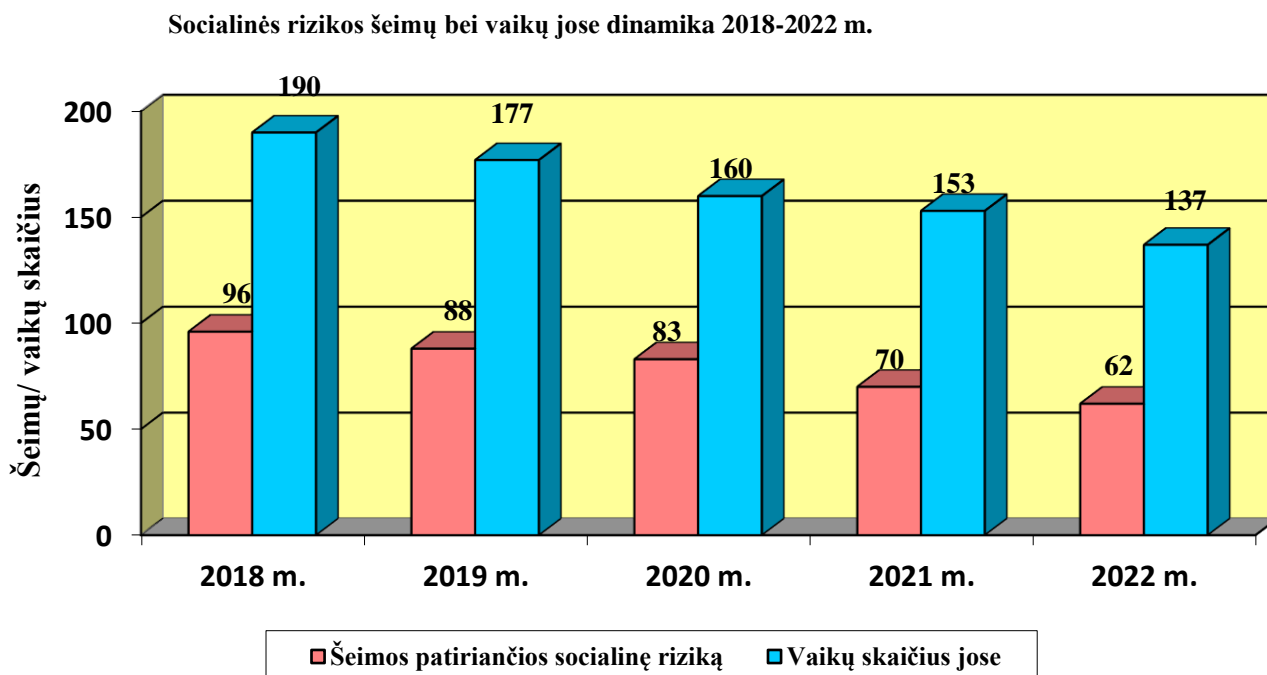
Socialinė priežiūra yra visuma paslaugų, kuriomis asmeniui (šeimai) teikiama kompleksinė pagalba, kuriai nereikia nuolatinės specialistų priežiūros. Socialinei priežiūrai priskiriamos pagalbos į namus, socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo, vaikų dienos socialinės priežiūros, laikino apnakvindinimo bei kitos paslaugos. Nuo 2022 m. sausio 1 d. gali būti teikiamos tik akredituotos socialinės priežiūros paslaugos.

Pagalba į namus – tai asmens namuose teikiamos paslaugos, padedančios: asmeniui (šeimai) tvarkytis buityje, rūpintis asmeniniu gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime; šeimos nariams, prižiūrintiems asmenis su negalia, senyvo amžiaus asmenis, turėti laikiną atokvėpį. Molėtų socialinės paramos centro teikiamos paslaugos į namus senyvo amžiaus ir neįgaliems vienišiams asmenims yra prieinamos visose rajono vietovėse. 2022 m. gaunančių paslaugas į namus buvo 147 asmenys. Kaimo vietovėse šią paslaugą gavo 114 asmenys, Molėtų mieste – 33. Visose seniūnijose ir Molėtų mieste šią paslaugą teikia 16 lankomosios priežiūros darbuotojų.

Socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas – tai paslaugos, teikiamos asmenims (šeimos), siekiant stiprinti bendravimo gebėjimus (ieškant pagalbos, prisitaikant prie naujų situacijų, dalyvaujant visuomenės gyvenime, užmezgant ir palaikant ryšius su artimaisiais ir pan.) ir

(ar) organizuojant jų darbinį užimtumą. Nuo 2007 metų Molėtų socialinės paramos centras teikia socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugas šeimoms, patiriančioms socialinių sunkumų. 2022 m. šios paslaugos buvo teikiamos 62 šeimoms, kuriose augo 137 vaikai. Palaipsniui socialinę riziką patiriančių šeimų mažėja, kaip ir mažėja jose augančių vaikų. Tai matyti 6 diagramoje. 2022 m. socialinius sunkumus patiriančių šeimų bei jose augančių vaikų skaičius taip pat sumažėjo.

6 diagrama

Rajone socialinę riziką patiriančioms šeimoms pagalbą teikia 11 socialinių darbuotojų. Šioms šeimoms taip pat buvo teikiamos transporto, aprūpinimo būtiniausiais drabužiais ir avalyne bei bendrosios paslaugos. Nuo 2018 m. liepos 1 d. įgyvendinant vaiko teisių apsaugos reformą šalyje, įsteigtos atvejo vadybininkų pareigybės savivaldybėse, darbui su riziką patiriančiomis šeimomis pradėta taikyti atvejo vadyba.

Atvejo vadyba – atvejo vadybininko koordinuojamos kompleksinės pagalbos vaikui ir jo atstovams pagal įstatymą organizavimas bei teikimas, siekiant jiems padėti įveikti iškilusius socialinius sunkumus, kurių sėkmingas sprendimas sudarytų prielaidas išvengti galimų vaiko teisių pažeidimų ir sudarytų sąlygas savarankiškai užtikrinti vaiko teises bei teisėtus interesus. Darbui su socialinę riziką patiriančiomis šeimomis rajone yra 3 atvejo vadybininkai. Atvejo vadyba 2022 m. buvo teikiama 71 šeimai, naujai pradėta teikti 31 šeimai, 43 šeimoms atvejo vadybos procesas buvo užbaigtas.

Socialinė priežiūra šeimoms – paslaugos, teikiamos sunkumų patiriančiai šeimai, turinčiai vaikų (krizė, socialinių įgūdžių stoka, priklausomybės, smurtas, vaikų nepriežiūra ir pan.), siekiant ją

įgalinti savarankiškai rūpintis savo vaikais ir tinkamai juos prižiūrėti, savarankiškai spręsti problemas, užtikrinti emocinę ir psichologinę gerovę, palaikyti glaudesnę santykį su socialine aplinka, stiprinti šeimos narių gebėjimus prižiūrėti, pozityviai auklėti ir ugdyti vaikus nuo gimimo, padėti šeimai sukurti vaikų raidai palankią aplinką ir išvengti socialinės atskirties. 2022 m. pradėta teikti socialinė priežiūra šeimoms, auginančioms kūdikius iki 12 mėn., auginančios vaikus su negalia iki 36 mėn. Tokias paslaugas gavo 5 šeimos.

Dirbant su šeimomis labai svarbus komandinis darbas ir bendradarbiavimas su kitomis įstaigomis bei organizacijomis. Nuolat palaikomas ryšys su Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos Utenos apskrities vaiko teisių apsaugos skyriaus Molėtų rajone, Socialinės paramos skyriaus darbuotojais, tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatoriumi, ugdymo įstaigų pedagogais, policijos pareigūnais, sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojais, organizuojami atvejo vadybos posėdžiai, kuriuose sprendžiamos šeimos socialinės problemos, numatomas pagalbos poreikis, paslaugų teikimo galimybės, kita šeimai reikalinga pagalba.

Vaikų dienos socialinė priežiūra – tai dienos socialinės priežiūros paslaugos, kuriomis siekiama ugdyto vaiko ir jo šeimos narių socialinius ir gyvenimo įgūdžius. Nuo 2021 m. sausio 1 d. gali būti teikiama tik akredituota vaikų dienos socialinė priežiūra. 2022 m. akredituotą vaikų dienos socialinę priežiūrą teikė: Molėtų vaikų savarankiško gyvenimo namai, VO Alantos bendruomenės centras ir VšĮ „Skudutiškio akademija“. Bendras vietų skaičius šiuose dienos centruose yra 90. Šiuose vaikų dienos centruose 2022 m. socialinės priežiūros paslaugas gavo 159 vaikai, iš jų 32 vaikai su negalia, 22 socialinę riziką patiriančių iš 118 šeimų. Akredituoti vaikų dienos centrai finansuojami valstybės ir savivaldybės biudžetų lėšomis, du iš šių centrų veikė rajono teritorijoje, 1 Molėtų mieste.

VO Alantos bendruomenės centro VDC „Daigelis“ vaikų dienos socialinės priežiūros paslaugas teikia 76 priešmokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikams iš 45 šeimų. Vaikams sudaromos sąlygos saviraiškai, asmenybės tobulėjimui, gyvenimo ir socialinių įgūdžių ugdymuisi, prasmingam laisvalaikio praleidimui. Mokyklinio amžiaus vaikams teikiamos ugdymo paslaugos: pamokų ruošos organizavimas, laisvalaikio užimtumas, pilietiškumo ugdymas, socialinių ir higienos įgūdžių ugdymas.

VšĮ „Skudutiškio akademija“ Suginčių VDC „Tiltas“ vaikų dienos socialinės priežiūros paslaugas teikė 33 mokyklinio mažiaus vaikams iš 22 šeimų. VDC vaikams teikiamos socialinių įgūdžių ugdymo ir sociokultūrinės, maitinimo paslaugos, vaikams bei jų šeimų nariams teikiamos bendrosios socialinės paslaugos. VDC veikla labai naudinga tiek jį lankantiems vaikams, tiek jų šeimos nariams, tiek pačioms bendruomenėms: didėja vaikų savivertė, saugumo jausmas, pasitikėjimas savimi, dalyvaujant po pamokinėje veikloje atsiskleidžia ir ugdomas kūrybiškumas, skatinama saviraiška, plečiamas akiratis. Bendros veiklos (renginiai, išvykos ir t.t.) gerina šeimų

tarpusavio santykius.

2022 m. Molėtų vaikų savarankiško gyvenimo namų VDC vaikų dienos socialinės priežiūros paslaugas gavo 59 mokyklinio mažiaus vaikai (17 iš šių vaikų su negalia ar turi specialiųjų ugdymosi poreikių) iš 49 šeimų. Vaikams dienos centre teikiamos psichologo, spec. pedagogo, logopedo paslaugos. Įstaigoje taip pat teikiamos trumpalaikės (iki 4 val. per dieną) vaikų iki šešerių metų priežiūros paslaugos. Šios paslaugos teikiamos tėvams, kurių vaikai nelanko ugdymo įstaigų, tėvams suteikiant galimybę dirbti nepilną darbo dieną, taip pat vykdyti intensyvią darbo paiešką, susitvarkyti dokumentus prieš įsidarbinant ir kt. Per 2022 m. ši paslauga suteikta 25 vaikams, paslaugos buvo suteiktos 225 kartus.

Vaikų dienos centruose paslaugas gavo 9 ukrainiečių šeimų, pasitraukusių iš Ukrainos dėl Rusijos Federacijos karinių veiksmų Ukrainoje.

Intensyvi krizių įveikimo pagalba - tai socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo, pagalbos, kitų būtinųjų paslaugų (asmens higienos, buitinių ir kt.) suteikimas ir (ar) organizavimas asmeniui (šeimai), siekiant atkurti jo (jos) savarankiškumą, prarastus socialinius ryšius ir padėti integruotis į visuomenę, laikino apgyvendinimo, jei asmuo (šeima) dėl patirto smurto., prievartos, nustatyto vaiko apsaugos poreikio ar kitų priežasčių negali naudotis savo gyvenamąją vieta. 2022 m. Molėtų vaikų savarankiško gyvenimo namų krizių centre paslaugas gavo 27 asmenys (8 suaugusieji, 19 vaikų). 3 šeimos krizių centre apgyvendintos Molėtų r. savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus sprendimu, 5 šeimos - pagal Vaiko laikinosios priežiūros organizavimo socialinę priežiūrą teikiančioje socialinių paslaugų įstaigoje akta.

Įgyvendinant ES finansuojamą projektą „Socialinių paslaugų teikimas smurtą patiriančioms šeimoms Molėtuose“, per ataskaitinį laikotarpį šeimoms suteiktos specialistų paslaugos: 99 socialinio darbuotojo, 96 psichologo, vedami grupiniai užsiėmimai.

Teiktos apgyvendinimo ir bendrosios socialinės paslaugos ukrainiečių šeimoms, pasitraukusioms iš Ukrainos dėl Rusijos Federacijos karinių veiksmų Ukrainoje – 15 asmenų, iš jų 7 suaugusiesiems, 8 vaikams.

Esant poreikiui, Molėtų vaikų savarankiško gyvenimo namų krizių centre gali būti suteiktos ir laikino apnakvidinimo paslaugos – tai nakvynės ir būtinųjų paslaugų (asmens higienos, buitinių) suteikimas asmenims esant krizinei situacijai ir pan., jei, nesuteikus šių paslaugų, kyla grėsmė jų sveikatai ar gyvybei.

Pagalba globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams, įtėviams ir šeimynų dalyviams ar besirengiantiems jais tapti – tai atrankos, konsultavimo, mokymų, pagalbos ir paslaugų organizavimas, teikimas, suteikiant žinių ir kompetencijų, reikalingų auginant globojamus (rūpinamus), prižiūrimus ir įvaikintus vaikus. Molėtų vaikų savarankiško gyvenimų namuose

įsteigtas globos centras teikia pagalbą rajone gyvenantiems globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams, tėviams, šeimynų dalyviams. Per 2022 m. Globos centro specialistai suteikė paslaugas 26 globėjų šeimoms, 37-iems globėjų šeimose augantiems vaikams, 1 budinčiam globotojui, 1 šeimynai. Atlikti ir parengti 35 pagalbos vaikui ir budinčiam globotojui, globėjui (rūpintojui), šeimynos dalyviams, tėviams poreikio vertinimo ir pagalbos planai, atlikti 2 budinčio globotojo veiklos kokybės vertinimai. Atlikta 4 vaikų laikino svečiavimosi priežiūra. Suorganizuoti 22 vaikų susitikimai su biologiniais tėvais. 5 kartus dalyvauta vaiko globos peržiūros posėdžiuose. Globėjams (rūpintojams), globėjams giminaičiams, budintiems globotojams, tėviams, šeimynos dalyviams ir jų šeimos nariams suteikta įvairių globos koordinatoriaus ir Tarnybos atestuoto asmens paslaugų – 1083 kartai. Globojamiems vaikams suteikta 690 įvairių globos koordinatoriaus ir Tarnybos atestuoto asmens paslaugų.

Suteikta 302 individualios psichologo konsultacijos globoje esantiems vaikams, 130 psichologo konsultacijos budintiems globotojams, globėjams (rūpintojams), globėjams giminaičiams, šeimynos dalyviams, tėviams ir jų šeimos nariams.

Palydimoji paslauga jaunuoliams - visuma tarpusavyje susijusių paslaugų ir (ar) priemonių, kurios teikiamos, siekiant padėti palydėjimo paslaugos jaunuoliams gavėjams prisitaikyti prie socialinės aplinkos, ugdyti jų gebėjimus spręsti kylančias socialines ir kitas problemas, t. y. palengvinti palydėjimo paslaugos jaunuoliams gavėjų socialinę integraciją bendruomenėje. Molėtų vaikų savarankiško gyvenimo namų Palydimosios globos skyrius 2022 m. pradėjo teikti akredituotas jaunuolių palydėjimo paslaugas pilnametystės sulaukusiems asmenims, kuriems iki pilnametystės buvo teikta socialinė globa (rūpyba) socialinės globos įstaigoje ar kurie gyveno socialinę riziką patiriančiose šeimose. Šios paslaugos gali būti teikiamos jaunuoliams iki 24 m. 2022 m. šias paslaugas gavo 5 jaunuoliai.

Molėtų rajono savivaldybės teritorijoje kai kurių socialinės priežiūros paslaugų teikėjų nėra (pvz. – apgyvenimas nakvynės namuose, apsaugotame būste), tačiau esant šių paslaugų poreikiui, bendradarbiaujant su aplinkinių savivaldybių (Utenos, Anykščių) teritorijose veikiančiomis įstaigomis, užtikrinamas šių paslaugų teikimas.

Apgyvendinimas nakvynės namuose - laikinas nakvynės, socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo bei kitų būtinųjų paslaugų (asmens higienos, buitinių ir kt.) suteikimas asmenims, neturintiems gyvenamosios vietos ar dėl kitų priežasčių negalintiems ja naudotis, siekiant atkurti savarankiškumą, prarastus socialinius ryšius ir padėti integruotis į visuomenę

Laikinas apnakvindinimas - nakvynės ir būtinųjų paslaugų (asmens higienos, buitinių) suteikimas asmenims, kurie yra benamiai, smurtautojai, piktnaudžiauja alkoholiu, narkotinėmis,

psichotropinėmis ar toksinėmis medžiagomis, esant krizinei situacijai ir pan., jei, nesuteikus šių paslaugų, kyla grėsmė jų sveikatai ar gyvybei.

2022 m. laikino apnakvidinimo ir apgyvendinimo nakvynės namuose paslaugos buvo teikiamos 6 mūsų savivaldybės gyventojams VšĮ Krizių centre „Angelų pieva“.

Apgyvendinimas apsaugotame būste – asmens (šeimos) apgyvendinimas ir pagalba suteikimas namų aplinkoje, reikalingų paslaugų organizavimas bendruomenėje, siekiant kompensuoti, atkurti, ugdyti, palaikyti ir plėtoti asmens (šeimos) socialinius ir savarankiško gyvenimo įgūdžius. 2022 m. VšĮ „Šeimos idėjų centre“ šias paslaugas gavo 2 suaugę asmenys su negalia.

5.1.3. Bendrųjų socialinių paslaugų teikimas

Bendrosios socialinės paslaugos teikiamos asmeniui (šeimai), kurio gebėjimai savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime gali būti ugdomi ar kompensuojami atskiromis, be nuolatinės specialistų pagalbos teikiamomis paslaugomis. Bendrosioms socialinėms paslaugoms priskiriamos informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo, sociokultūrinės paslaugos, transporto organizavimo, maitinimo organizavimo, aprūpinimo būtiniaisiais drabužiais ir avalyne bei kitos paslaugos.

Molėtų socialinės paramos centras teikia bendrąsias socialines paslaugas rajono gyventojams. Teikiamos konsultavimo, informavimo, tarpininkavimo, aprūpinimo būtiniaisiais drabužiais ir avalyne. Molėtų socialinės paramos centre teikiamos transporto organizavimo paslaugos, aprūpinimas techninės pagalbos priemonėmis.

Didelę dalį bendrųjų socialinių paslaugų suteikia nevyriausybines organizacijos (VšĮ Neįgaliųjų integracijos ir darbinio užimtumo centras, Molėtų krašto žmonių su negalia sąjunga ir kt.).

5.1.4. Prevencinių socialinių paslaugų teikimas

Prevencinių socialinių paslaugų tikslas – padėti asmeniui (šeimai) ir (ar) bendruomenei išvengti galimų socialinių problemų ir (ar) socialinės rizikos atsiradimo, sudaryti sąlygas asmeniui (šeimai) ugdyti ir (ar) stiprinti gebėjimus savarankiškai spręsti socialines problemas, palaikyti socialinius ryšius su visuomene, taip pat padėti didinti socialinę įtrauktį. 2022 m. dalis socialinių paslaugų išskirtos į naują prevencinių paslaugų grupę, kai kurios socialinės paslaugos į šią grupę buvo perkeltos iš bendrųjų socialinių paslaugų grupės (atviras darbas su jaunimu, mobilus darbas su jaunimu).

Potencialių socialinių paslaugų gavėjų paieška - asmenų, kurie patiria įvairių sunkumų, paieška, santykio užmezgimas, palaikymas ir (ar) jų įtraukimas į pagalbos procesą bei Kompleksinės

paslaugos šeimai - paslaugos, skirtos asmens (šeimai), patyrusio (-ios) sunkumų, gebėjimams savarankiškai spręsti iškilusias problemas stiprinti, siekiant ateityje išvengti galimų didesnių socialinių problemų ir (ar) socialinės rizikos, tik 2022 m. išskirtos į atskirą prevencinių paslaugų grupę, tačiau Molėtų rajono savivaldybėje šios paslaugos teikiamos nuo 2017 m. rugpjūčio mėnesio įgyvendinant ES finansuojamą projektą „Kompleksinių paslaugų šeimai prieinamumo didinimas Molėtų rajono savivaldybėje“. Nuo projekto įgyvendinimo pradžios paslaugomis pasinaudojo 595 Molėtų rajono gyventojai. 2022 m. paslaugas gavo 204 unikalūs dalyviai, kurie dalyvavo keliuose projekto veiklose.

13 lentelė

Kompleksinių paslaugų gavėjų skaičius 2019-2022 m.

Paslaugos pavadinimas	2019 m. paslaugas gavusių asmenų skaičius	2020 m. paslaugas gavusių asmenų skaičius	2021 m. Paslaugas gavusių asmenų skaičius	2022 m. Paslaugas gavusių asmenų skaičius
1.1.1. Paslaugų koordinavimas ir organizavimas, užtikrinant „vieno langelio“ principą Molėtų rajono bendruomeniniuose šeimai namuose	172	106	29	116
1.1.2. Psichosocialinės paslaugos:		59	32	122
1.1.2.1. Grupinė terapija asmenims ir jų šeimos nariams, stiprinant ir skatinant sveiką gyvenimo būdą	-	11	-	-
1.1.2.2. Meno terapija keičiant žalingą elgesį ir nuostatas	37	-	-	53
1.1.2.3. Individualios psichologo konsultacijos, patyrusiems emocinius išgyvenimus	28	32	24	29
1.1.2.5. Terapija paaugliams grupėse	18	16	8	30
1.1.3. Mediacijos paslaugos	25	-	12	7
1.1.4. Šeimos įgūdžių ugdymas ir sociokultūrinės paslaugos:	-	171	72	43
1.1.4.1. Šeimų sietyno veikla	34	25	-	43
1.1.4.2. Šeimos ekonominių gebėjimų ugdymas		36	36	-
1.1.4.3. Sveikatos mokykla	60	38	-	-
1.1.4.4. Socialinių ir emocinių įgūdžių ugdymas	13	72	36	-
1.1.5. Pozityvios tėvystės mokymai:		29	-	32
1.1.5.1. Mokymai šeimoms, auginančioms paauglius vaikus	-	-	-	-
1.1.5.2. Tėvystės ir motinystės gebėjimų ugdymas	27	-	-	-

1.1.5.4. Individualios socialinio darbuotojo konsultacijos tėvams (globėjams) ir jų vaikams	25	13	-	-
1.1.5.5. Tėvų streso valdymo grupė	16	-	-	-
1.1.5.6. Individualios psichologo konsultacijos tėvams, auginantiems vaikus (nepriklausomai nuo vaikų amžiaus tarpsnio)	20	16	-	32
1.1.6. Vaikų priežiūros paslauga	17	11	7	4

Atsižvelgiant į rajono gyventojų poreikius specialistų pagalbą gauti kuo arčiau asmens gyvenamosios vietos ar derinant su darbo įsipareigojimais, paslaugos buvo organizuojamos skirtingose vietose bei skirtingu laiku.

Kad kompleksinėmis paslaugomis pasinaudotų problemų turinčios ar krizes išgyvenančios šeimos, aktyviai bendradarbiauta su Molėtų socialinės paramos centro atvejo vadybininkais, šeimų socialinėmis darbuotojomis, Probacijos tarnybos Molėtų savivaldybėje specialistais, seniūnijų bendruomenėmis, mokyklomis. Šeimos, kurios augina 3 - 6 metų amžiaus vaikus ir dalyvavo projekto veiklose, užsiėmimų metu gavo vaikų priežiūros specialisto paslaugas.

Atviras darbas su jaunimu – paslauga teikiama siekiant ugdyti jaunų žmonių asmenines ir socialines kompetencijas, padėti jauniems žmonėms aktyviai įsitraukti į bendruomeninius ir visuomeninius procesus, lanksčiai ir konstruktyviai reaguoti į jauno žmogaus gyvenimo pokyčius. Jaunimas motyvuojamas dalyvauti jo interesus atitinkančioje veikloje, skatinimas tobulėti, ugdyti verslumą ir darbo rinkai reikalingus įgūdžius. Molėtų kultūros centro padalinys Atviras jaunimo centras 2022 m. paslaugas teikė 436 rajono jaunuoliams.

Mobilus darbas su jaunimu - teikiant šią paslaugą, siekiama padėti jauniems žmonėms išspręsti kylančias problemas ir įveikti sunkumus (pvz., ugdymosi, užimtumo problemas ir pan.), sukurti saugią, atvirą, neformalią, neįpareigojančią aplinką, kurioje jauni žmonės galėtų kartu su draugais ir bendraamžiais ugdyti(s) socialinius įgūdžius. Teikiant paslaugą, siekiama padėti jaunimui įsitraukti į arčiausiai jo esančią darbo su jaunimu infrastruktūrą, savanorišką veiklą ir jaunimo organizacijų veiklą, užtikrinant turiningą laisvalaikį, ugdymą(si) ir socialinę integraciją, įgalinti jaunimą aktyviai veikti jaunų žmonių gyvenamojoje teritorijoje. Molėtų rajono kaimiškose vietovėse vykdytas Mobilus darbas su jaunimu, paslaugos suteiktos 63 jaunuoliams įvairiose rajono seniūnijose.

5.1.5. Kitos paslaugos

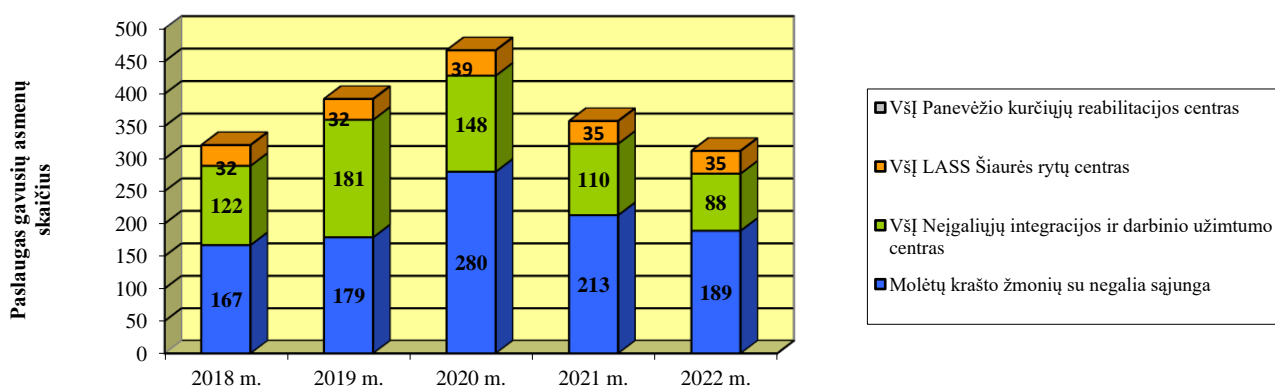
Molėtų rajone eilę metų vykdomas būsto pritaikymas neįgaliesiems, aprūpinimas techninės pagalbos priemonėmis, 2012-2022 m. laikotarpiu savivaldybėje organizuojant projektų vertinimą

buvo finansuojami Socialinių rehabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektai. Šios paslaugos gali būti priskiriamos prie bendrųjų socialinių paslaugų, nes jų dėka ugdomi asmens gebėjimai rūpintis asmeniniu gyvenimu bei leidžia asmeniui dalyvauti visuomenės gyvenime, integruotis visuomenėje.

Socialinės rehabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektų tikslas - gerinti neįgaliųjų socialinę integraciją į visuomenę, teikti neįgaliesiems socialinės rehabilitacijos paslaugas, kurios atkurtų ar palaikytų neįgaliųjų socialinius ir savarankiško gyvenimo įgūdžius, didintų neįgaliųjų savarankiškumą ir užimtumą bei galimybes dalyvauti visuomenės gyvenime. Socialinės rehabilitacijos paslaugos teikiamos neįgaliesiems asmenims ar jų šeimos nariams, atsižvelgiant į negalios pobūdį. Per 2022 m. šias paslaugas gavo 312 asmenų.

7 diagrama

Socialinės rehabilitacijos paslaugas gavusiųjų asmenų skaičius 2018-2022 m.

2022 metams buvo pateikti 3 Socialinių rehabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektai, po projektų vertinimo visi 3 buvo finansuoti. Finansavimui buvo skirtos valstybės bei savivaldybės biudžeto lėšos.

14 lentelė

2022 m. Socialinės rehabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektų pasiekti rezultatai, panaudotos lėšos

Eil. Nr.	Organizacijos pavadinimas	Paslaugas gavo asmenų iš viso	Iš jų			Finansavimas, tūkst. eurų	Iš jų	
			suaugusių su negalia	vaikų su negalia	šeimos narių		valstybės biudžeto lėšos	savivaldybės biudžeto lėšos
1.	Molėtų krašto žmonių su negalia sąjunga	189	146	8	35	24448	24448	-

2.	VšĮ LASS šiaurės rytų centras	35	28	2	5	12635	12635	-
3.	VšĮ Neįgaliųjų integracijos ir darbinio užimtumo centras	88	88	-	-	18831	3831	15000
Iš viso		312	262	10	40	55914	40914	15000

Socialinės paramos skyriaus duomenys

15 lentelė

2022 m. Socialinės rehabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektų pasiekti rezultatai

pagal veiklas

Organizacijos pavadinimas		Molėtų krašto žmonių su negalia sąjunga	VšĮ LASS šiaurės rytų centras	VšĮ Neįgaliųjų integracijos ir darbinio užimtumo centras	
Veiklos					
Neįgaliųjų dienos užimtumas	Viso paslaugas gavo asmenų		59	15	88
	Iš jų	suaugusių neįgaliųjų	57	15	88
		neįgalių vaikų	2	-	-
Individuali pagalba neįgaliajam	Viso paslaugas gavo asmenų		114	29	54
	Iš jų	suaugusių neįgaliųjų	110	27	54
		neįgalių vaikų	4	2	0
Pagalba atkuriant ar stiprinant darbinius įgūdžius	Viso paslaugas gavo asmenų		12	-	-
	Iš jų	suaugusių neįgaliųjų	12	-	-
		neįgalių vaikų	-	-	-
Pagalba neįgaliųjų šeimos nariams		Viso paslaugas gavo šeimos narių	35	5	-

Vadovaujantis Socialinės priežiūros akreditavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2020 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. A1-622 „Dėl Socialinės priežiūros akreditavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau - Tvarkos aprašas), nuo 2023 m. sausio 1 d. socialinės rehabilitacijos neįgaliesiems bendruomenėje paslaugas galės teikti tik akredituoti paslaugų teikėjai. Iki 2023 m. sausio 1 d. Molėtų rajono savivaldybėje akredituotos 3 socialinės rehabilitacijos neįgaliesiems bendruomenėje paslaugas teikiančios įstaigos: Molėtų krašto

žmonių su negalia sąjunga, VšĮ LASS šiaurės rytų centras ir VšĮ Neįgalųjų integracijos centras. Planuojama, kad šios įstaigos paslaugas teiks 150 neįgalųjų.

Nuo 2008 m. Molėtų rajono savivaldybės administracija vykdo būsto ir aplinkos pritaikymą neįgaliesiems, turintiems judėjimo ir apsitarnavimo funkcijų sutrikimų. Vykdamas būsto ir aplinkos neįgaliesiems pritaikymą atliekami būtinausi darbai, keičiant neprieinamas erdves, taip sudarant galimybes neįgaliesiems ar juos slaugantiems artimiesiems gyventi pilnavertį gyvenimą programą 2008-2022 metais savivaldybėje būstai pritaikyti 81 asmeniui su negalia, o 2022 m. savivaldybėje būstas pritaikytas 11 asmenų (16 lentelė).

Būsto pritaikymo programa vykdoma ne tik Molėtų mieste, bet ir kaimuose, lėšos skiriamos iš valstybės ir savivaldybės biudžetų. Lėšos ir finansavimo šaltiniai apžvelgiami 16 lentelėje.

16 lentelė

Būsto pritaikymas savivaldybėje 2018-2022 metais

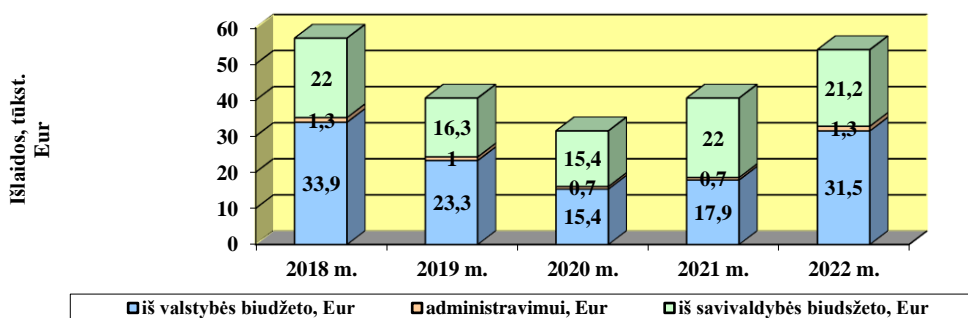
Metai	Asmenų, kuriems pritaikytas būstas, skaičius	Lėšos būsto pritaikymui, tūkst. Eur	Iš jų:		
			Būsto pritaikymui iš valstybės biudžeto, tūkst. Eur	Būsto pritaikymo administravimui iš valstybės biudžeto, tūkst. Eur	iš savivaldybės biudžeto, tūkst. Eur
2018	10	57,2	33,9	1,3	22,0
2019	8	40,6	23,3	1,0	16,3
2020	6	32,5	15,4	0,7	15,4
2021	6	40,7	17,9	0,7	22,1
2022	11	54,0	31,5	1,3	21,2

Socialinės paramos skyriaus duomenys

Didėjant būsto pritaikymo poreikiui savivaldybėje didėja ir lėšų poreikis (10 diagrama). Pastaraisiais metais kasmet naujai prašymus būsto pritaikymui neįgaliesiems pateikia apie 10-12 asmenų.

8 diagrama

Lėšos būsto pritaikymui neįgaliesiems 2018 – 2022 metais

* numatomos skirti lėšos

Socialinės paramos skyriaus duomenys

Būsto pritaikymui neįgaliesiems iki 2023 m. sausio 1 d. buvo pateikta 5 prašymai, 1 asmuo likęs eilėje iš ankstesnių metų. Šiais metais savivaldybėje planuojama pritaikyti 5 būstus neįgaliesiems, tam planuojama skirti per 39,8 tūkst. eurų iš valstybės ir iš savivaldybės biudžetų.

Molėtų paramos centras aprūpina savivaldybės gyventojus techninės pagalbos priemonėmis. Per 2022 m. buvo gauta 119 prašymai techninės pagalbos priemonėms išduoti, 103 gavėjams išduotos 143 techninės pagalbos priemonės. Vidutinis techninės pagalbos priemonės išdavimo laikas yra 15 kalendorinių dienų.

17 lentelė

Techninės pagalbos priemonių skyrimas 2018-2022 metais

Rodiklis	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.
Asmenų skaičius	173	172	118	89	103
Priemonių skaičius	224	228	176	106	143

Socialinės paramos centro duomenys

18 lentelė

6. Savivaldybės galimybių teikti socialines paslaugas ir socialinių paslaugų poreikio įvertinimas

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes ⁵	Asmenų (šeimų) skaičius, kuriems socialinių paslaugų poreikis		1000 gyventojų tenka vietų	iš jų finansuoja savivaldybė
		įvertintas	nepatenkintas		
1	2	3	4	5	6
1.	Socialinė globa	x	x	x	x
1.1.	Ilgalaikė socialinė globa	129	-	7,7	125
	Senyvo amžiaus asmenys ir suaugę asmenys su negalia	110	5	6,6	110
	Vaikai likę be tėvų globos	19	-	1,1	15
1.2.	Trumpalaikė socialinė globa	4	-	0,2	4
	Senyvo amžiaus asmenys ir suaugę asmenys su negalia	4	-	0,2	4
	Vaikai likę be tėvų globos	-	-	-	-
1.3.	Dienos socialinė globa institucijoje	-	-	-	-
1.4.	Dienos socialinė globa asmens namuose	26	-	1,6	26

⁵ Lentelė užpildoma pagal Socialinių paslaugų kataloge žmonių socialinėms grupėms numatytas socialinių paslaugų rūšis.

	Senyvo amžiaus asmenys ir suaugę asmenys su negalia	26	-	1,6	26
1.5.	Atokvėpio paslaugos (globa)	-	-	-	-
2.	Socialinė priežiūra	x	x	x	x
2.1.	Pagalba į namus	147	-	8,8	147
2.2.	Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas institucijoje	-	-	-	-
2.3.	Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas asmens namuose	62	-	3,7	-
2.4.	Socialinė priežiūra šeimoms	10	-	0,6	-
2.5.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose	-	-	-	-
2.6.	Socialinė rehabilitacija neįgaliesiems bendruomenėje	150	-	9	150 (dalinis finansavimas)
2.7.	Laikinas apnakvindinimas	2	-	0,1	2
2.8.	Intensyvi krizių įveikimo pagalba	15	-	0,9	15
2.9.	Psichosocialinė pagalba	42	-	2,5	-
2.10.	Apgyvendinimas nakvynės namuose	6	-	0,4	6
2.11.	Laikinas atokvėpis	-	-	-	-
2.12.	Pagalba globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams, tėviams ir šeimynų dalyviams ar besirengiantiems jais tapti	35	-	2,1	39 (dalinis finansavimas)
2.13.	Apgyvendinimas apsaugotame būste	2	-	0,1	2
2.14.	Vaikų dienos socialinė priežiūra	105	-	6,3	105 (dalinis finansavimas)
2.15.	Palydėjimo paslauga jaunuoliams	5	-	0,3	5
3.	Bendrosios socialinės paslaugos:	x	x	x	x
3.1.	Informavimas	tenkinama pagal poreikį	-	-	tenkinama pagal poreikį
3.2.	Konsultavimas	tenkinama pagal poreikį	-	-	tenkinama pagal poreikį
3.3.	Tarpininkavimas ir atstovavimas	tenkinama pagal poreikį	-	-	tenkinama pagal poreikį
3.4.	Maitinimo organizavimas	tenkinama pagal poreikį	-	-	-

3.5.	Aprūpinimas būtiniausiai drabužiais ir avalyne	tenkinama pagal poreikį	-	-	-
3.6.	Transporto organizavimas	220	-	13,1	220
3.7.	Sociokultūrinės paslaugos	tenkinama pagal poreikį	tenkinama pagal poreikį	-	tenkinama pagal poreikį
3.8.	Asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimas	70	-	4,2	50
3.9.	Darbas su jaunimu gatvėje	-	-	-	-
4.	Prevenčinės paslaugos	x	x	x	x
4.1.	Potencialių socialinių paslaugų gavėjų paieška	tenkinama pagal poreikį	-	-	-
4.2.	Kompleksinės paslaugos šeimai	tenkinama pagal poreikį	-	-	-
4.3.	Darbas su bendruomene	tenkinama pagal poreikį	-	-	-
4.4.	Šeimos konferencija	-	-	-	-
4.5.	Atviras darbas su jaunimu	270	-	16,1	270
4.6.	Mobilus darbas su jaunimu	60	-	3,6	-

6.1. Savivaldybės organizuojamų socialinių paslaugų analizė

Molėtų rajono savivaldybėje socialinės paslaugos skiriamos ir teikiamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymu. Šios paslaugos teikiamos socialinių paslaugų įstaigose, asmens namuose, nevyriausybinėse bei visuomeninėse organizacijose, kitose įstaigose.

Savivaldybėje organizuojamos ir teikiamos paslaugos:

6.1.1. Prevenčinės paslaugos:

potencialių socialinių paslaugų gavėjų paieška;

kompleksinės paslaugos šeimai;

Darbas su bendruomene;

atviras darbas su jaunimu;

mobilus darbas su jaunimu;

6.1.2. Bendrosios paslaugos:

informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo;

maitinimo organizavimo;

asmens higienos ir priežiūros paslaugų organizavimo;

sociokultūrinės paslaugos;

transporto organizavimo.

6.1.3. Specialiosios paslaugos:

akredituota socialinė priežiūra:

- pagalba į namus;
 - socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas;
 - palydėjimo paslaugos jaunuoliams;
 - socialinė priežiūra šeimoms;
 - socialinė rehabilitacija neįgaliesiems bendruomenėje;
 - laikinas apnakvindinimas;
 - intensyvi krizių įveikimo pagalba;
 - psichosocialinė pagalba;
 - apgyvendinimas nakvynės namuose (*organizuojama*);
 - pagalba globėjams,(rūpintojams), budintiems globotojams, įtėviams ir šeimynų dalyviams ar besirengiantiems jais tapti;
 - apgyvendinimas apsaugotame būste (*organizuojama*);
 - vaikų dienos socialinė priežiūra;
 - laikinas atokvėpis (socialinė priežiūra);
- socialinė globa:*
- dienos socialinė globa asmens namuose;
 - trumpalaikė socialinė globa;
 - ilgalaikė socialinė globa;
 - laikinas atokvėpis (socialinė globa).

Pagrindiniai socialinių paslaugų gavėjai savivaldybėje yra senyvo amžiaus asmenys bei suaugę asmenys su negalia. Kiti paslaugų gavėjai yra socialinę riziką patiriančios šeimos bei jose augantys vaikai, vaikai su negalia, vaikai, likę be tėvų globos, globėjai (rūpintojai), budintys globotojai, įtėviai bei šeimos atsidūrusios krizinėse situacijose, socialinę riziką patiriantys asmenys.

19 lentelė

Molėtų rajono savivaldybės socialinių paslaugų išvystymas 2022 m.

SOCIALINIŲ PASLAUGŲ IŠVYSTYMO NORMATYVAI

Eil. Nr.	Socialinės paslaugos pagal gavėjų grupes	Minimalus rodiklis	Siektinas rodiklis	Molėtų r. rodiklis
1.	Socialinės paslaugos senyvo amžiaus asmenims (jų šeimoms)	Gavėjų skaičius, tenkantis 1 000 senyvo amžiaus asmenų savivaldybėje		
1.1.	Pagalba į namus	25	35	32,5
1.2.	Laikinas atokvėpis (socialinė priežiūra asmens namuose)	1	2	0
1.3.	Dienos socialinė globa asmens namuose	6	12	5,6
1.4.	Socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas įstaigoje (socialinių paslaugų	6	10	2,3

	centre, dienos centre, šeimos paramos centre, paramos šeimai tarnyboje ir kt.)			
1.5.	Dienos socialinė globa įstaigoje (dienos centre)	2	3	-
1.6.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose	1	2	-
1.7.	Trumpalaikė socialinė globa (asmens namuose arba įstaigoje)	1	2	1,4
1.8.	Laikinas atokvėpis (trumpalaikė ar (ir) dienos socialinė globa)	2	6	0
1.9.	Ilgalaikė socialinė globa	12,5	15	17,5
1.10.	Socialinių paslaugų gavėjų – senyvo amžiaus asmenų – skaičius, tenkantis 1 000 senyvo amžiaus asmenų savivaldybėje, iš viso:	56,5	87	57
2.	Socialinės paslaugos darbingo amžiaus asmenims su negalia (jų šeimoms)	Gavėjų skaičius, tenkantis 1 000 darbingo amžiaus asmenų su negalia savivaldybėje		
2.1.	Pagalba į namus, socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas asmens namuose	10	20	8,2
2.2.	Laikinas atokvėpis (socialinė priežiūra asmens namuose)	1	2	0
2.3.	Dienos socialinė globa asmens namuose	6	9	1,9
2.4.	Socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas įstaigoje (socialinių paslaugų centre, dienos centre, šeimos paramos centre, paramos šeimai tarnyboje ir kt.)	40	52	28,7
2.5.	Dienos socialinė globa įstaigoje (dienos centre)	13	18	-
2.6.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose	3	9	-
2.7.	Apgyvendinimas apsaugotame būste	2	5	2
2.8.	Trumpalaikė socialinė globa	3	5	2
2.9.	Laikinas atokvėpis (trumpalaikė ar (ir) dienos socialinė globa)	10	25	0
2.10.	Ilgalaikė socialinė globa:			
2.10.1.	grupinio gyvenimo namuose	3	13	1
2.10.2.	socialinės globos namuose, specializuotuose slaugos ir socialinės globos namuose	30	16	35
2.11.	Socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas socialinėse dirbtuvėse	4	6	-
2.12.	Socialinių paslaugų gavėjų – darbingo amžiaus asmenų su negalia – skaičius, tenkantis 1 000 darbingo amžiaus asmenų su negalia savivaldybėje, iš viso:	125	180	78,8
3.	Socialinės paslaugos vaikams (jų šeimoms)	Gavėjų skaičius, tenkantis 1 000 vaikų savivaldybėje		
3.1.	Socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir	50	56	59,7

	(ar) atkūrimas) asmens (šeimos) namuose (gavėjai – vaikai, kurių šeimoms teikiama socialinė priežiūra)			
3.2.	Vaikų dienos socialinė priežiūra	23	26	55,3
3.3.	Intensyvi krizių įveikimo pagalba (krizių centre, laikino apgyvendinimo įstaigoje šeimoms, turinčioms vaikų, savarankiško gyvenimo namuose, kitose socialinių paslaugų įstaigose) (gavėjai – vaikai, kuriems pagal Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymą nustatyta laikinoji priežiūra)	3	5	6
3.4.	Socialinių paslaugų gavėjų – vaikų – skaičius, tenkantis 1 000 vaikų savivaldybėje, iš viso:	76	87	121
4.	Socialinės paslaugos vaikams su negalia (jų šeimoms)	Gavėjų skaičius, tenkantis 1 000 vaikų su negalia savivaldybėje		
4.1.	Laikinas atokvėpis (socialinė priežiūra asmens namuose)	30	100	0
4.2.	Dienos socialinė globa asmens namuose	10	13	-
4.3.	Dienos socialinė globa ar socialinė priežiūra įstaigoje (dienos centre ar kt.)	170	250	166,7
4.4.	Laikinas atokvėpis (trumpalaikė ar (ir) dienos socialinė globa)	50	140	0
4.5.	Ilgalaikė (trumpalaikė) socialinė globa vaikams su negalia socialinės globos namuose vaikams su negalia, specializuotuose slaugos ir socialinės globos namuose	5	4	-
4.6.	Socialinių paslaugų gavėjų – vaikų su negalia – skaičius, tenkantis 1 000 vaikų su negalia savivaldybėje, iš viso:	265	507	166,7
5.	Socialinės paslaugos likusiems be tėvų globos vaikams (jų šeimoms)	Gavėjų skaičius, tenkantis 1 000 vaikų, kuriems nustatyta globa (rūpyba), savivaldybėje		
5.1.	Pagalba globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams, įtėviams ir šeimynų dalyviams ar besirengiantiems jais tapti (gavėjai – vaikai, kurių globėjai (rūpintojai), budintys globotojai, įtėviai ir šeimynų dalyviai gauna pagalbą)	500	700	660,1
5.2.	Ilgalaikė (trumpalaikė) socialinė globa:			
5.2.1.	šeimynose	60	65	71,4
5.2.2.	bendruomeniniuose vaikų globos namuose	120	130	89,3
5.3.	Socialinių paslaugų gavėjų – likusių be tėvų globos vaikų – skaičius, tenkantis 1 000 vaikų, kuriems nustatyta globa (rūpyba), savivaldybėje, iš viso:	680	895	820,8
6.	Palydėjimo paslauga jaunuoliams (jų	Gavėjų skaičius, tenkantis 1 000 asmenų		

	šeimoms)	nuo 16 iki 24 metų savivaldybėje		
6.1.	su laikinu apgyvendinimu (savarankiško gyvenimo namuose ar apsaugotame būste)	2	4	3,3
6.2.	be laikino apgyvendinimo (socialinių paslaugų įstaigoje ar asmens namuose)	10	15	-
6.3.	Palydėjimo paslaugų gavėjų – jaunuolių – skaičius, tenkantis 1 000 asmenų nuo 16 iki 24 metų savivaldybėje, iš viso:	12	19	3,3
7.	Socialinės paslaugos socialinę riziką patiriantiems suaugusiems asmenims (jų šeimoms)	Gavėjų skaičius, tenkantis 1 000 suaugusių asmenų savivaldybėje		
7.1.	Psichosocialinė pagalba (socialinių paslaugų įstaigose ar asmens namuose)	5	10	3,6
7.2.	Socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas socialinės priežiūros centruose (dienos centre, socialinių paslaugų centre, krizių centre, paramos šeimai centre ir kt.)	2	3,5	5,9
7.3.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose	0,3	1	-
7.4.	Intensyvi krizių įveikimo pagalba (krizių centre, kitose socialinių paslaugų įstaigose):			
7.4.1.	su laikinu apgyvendinimu	0,4	1	0,8
7.4.2.	be laikino apgyvendinimo	1,5	2,5	0,3
7.5.	Apgyvendinimas nakvynės namuose ir laikinas apnakvindinimas laikino apnakvindinimo įstaigose	1,5	2,5	0,4
7.6.	Trumpalaikė socialinė globa psichologinės bei socialinės reabilitacijos įstaigose asmenims, priklausomiems nuo psichoaktyviųjų medžiagų	0,3	0,5	0,1
7.7.	Socialinių paslaugų gavėjų – socialinę riziką patiriančių suaugusių asmenų – skaičius, tenkantis 1 000 suaugusių asmenų savivaldybėje, iš viso:	11	21	11,1

¹ Vietų skaičius socialinių paslaugų įstaigoje.

² Vidutinis gavėjų skaičius per mėnesį.

Molėtų rajono savivaldybės socialinių paslaugų išvystymą lyginant su Socialinių paslaugų išvystymo normatyvais, patvirtintais Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. sausio 20 d. įsakymu Nr. A1-23 „Dėl Socialinių paslaugų išvystymo normatyvų patvirtinimo“ (2022 m. vasario 10 d. įsakymo Nr. A1-99 redakcija), galima įvertinti socialinių paslaugų Molėtų rajone pakankumą, daryti išvadas apie trūkstamas socialines paslaugas, prielaidas šių paslaugų plėtrai bei numatyti prioritetingas socialinių paslaugų plėtros kryptis.

19 lentelėje matyti, kad Molėtų rajone daugiausiai socialinių paslaugų yra teikiama vaikams ir jų šeimoms, likusiems be tėvų globos vaikams - šių paslaugų teikimo savivaldybėje rodiklis didesnis nei siektinas rodiklis ar artimas šiam dydžiui.

Senyvo amžiaus asmenims bei socialinę riziką patiriantiems suaugusiems asmenims teikiamos paslaugos siekia minimalų rodiklį, tačiau socialinės paslaugos suaugusiems asmenims su negalia (jų šeimoms), vaikams su negalia (jų šeimoms), palydėjimo paslaugos jaunuoliams (jų šeimoms) nesiekia net minimalaus rekomenduojamo rodiklio. Tai lemia ne tik paslaugų trūkumas, bet ir paslaugų poreikio nebuvimas, vengiant kreiptis dėl paslaugų, jomis naudotis ar panašiai.

2022 m. savivaldybėje plėtojosi teikiamų socialinių paslaugų tinklas, prieinamumas, tačiau kai kurios paslaugos, nors ir gali būti teikiamos, tačiau besikreipiančių dėl šių paslaugų nėra arba jų skaičius yra labai nedidelis - tai atokvėpio paslaugos (įskaitant ir socialinę priežiūrą ir socialinę globą) visų grupių neįgaliesiems, nedidelė paklausa ir trumpalaikė socialinei globai.

Lyginant su praėjusiais metais, Molėtų rajone padaugėjo paslaugų socialinės rizikos suaugusiems asmenims, pradėtos teikti socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo paslaugos. Sprendžiant tokių asmenų problemas bendradarbiaujama su kitose savivaldybėse esančiais nakvynės namais, reabilitacijos centrais, tarpininkaujama padedant susisiekti ar apsigyventi šiose įstaigose.

Vertinant socialinių paslaugų išvystymą savivaldybėje būtina įvertinti ir tam tikrų paslaugų poreikį tam tikroms grupėms, todėl siūlytina atlikti tam tikrų asmenų grupių – suaugusių asmenų su negalia, tėvų/globėjų, auginančių vaikus su negalia, socialinę riziką patiriančių asmenų apklausas, siekiant išsiaiškinti, kokių paslaugų reikia šioms asmenų grupėms. Prieš planuojant socialinių paslaugų plėtrą savivaldybėje, būtina įvertinti ne tik paslaugų poreikį savivaldybėje, bet ir galimybes apsiungti kelioms savivaldybėms, siekiant suteikti kokybiškas paslaugas, įsteigiant įstaigą vienoje iš savivaldybių bei užtikrinant paslaugų prieinamumą kelių savivaldybių gyventojams bei įstaigos išlaikymą bendru savivaldybių sutarimu.

7. Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų skaičius savivaldybėje 2022 m.

20 lentelė

Eil. Nr.	Įstaigos	Socialinių darbuotojų skaičius		Socialinių darbuotojų padėjėjų skaičius
		Iš viso	Iš jų finansuojamų iš valstybės biudžeto	
1.	Savivaldybės socialinių paslaugų įstaigose	33	14	49
1.1.	biudžetinėse	31	14	45
1.2.	viešosiose	2	-	4

2.	Savivaldybės administracijoje	1	-	-
	Iš viso	34	14	49

Socialinės paramos skyriaus duomenys

8. 2022 metų socialinių paslaugų plano įgyvendinimo rezultatų trumpa apžvalga

2022 m. Molėtų rajono savivaldybės socialinių paslaugų plane iškeltų tikslų ir uždavinių įgyvendinimas vertinamas gerai. 2022 m. pradėtos teikti socialinės paslaugos: socialinė priežiūra šeimoms, auginančioms kūdikius iki 12 mėn., auginančios vaikus su negalia iki 36 mėn., palydėjimo paslaugos jaunuoliams su apgyvendinimu, apsaugoto būsto paslaugos, apnakvindinimo paslaugos, apgyvenimas nakvynės namuose, intensyvi krizių įveikimo paslauga be apgyvendinimo, dienos socialinė globa (anksčiau buvo teikiama kaip integralios pagalbos sudedamoji dalis). 2022 m. IV ketv. duris atvėrė VšĮ Universalus daugiafunkcio centro „Kaimynystės namai“ socialinės globos namai, kuriuose ilgalaikės ar trumpalaikės socialinės globos paslaugas gali gauti 12 asmenų su sunkia negalia ar senyvo amžiaus asmenys. Palaipsniui didėjančios lėšos socialinėms paslaugoms leidžia nemažinti teikiamų socialinių paslaugų apimčių bei užtikrinti pažeidžiamiausių savivaldybės gyventojų poreikį atitinkančių socialinių paslaugų teikimą. Siekiant užtikrinti nestacionarių socialinių paslaugų teikimą rajono gyventojams ir taip sudarant jiems sąlygas ugdyti ar stiprinti gebėjimus savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu, palaikyti socialinius ryšius su visuomene bei padėti įveikti socialinę atskirtį, savivaldybėje buvo teikiamos bendrosios ir socialinės priežiūros paslaugos pagyvenusiems asmenims, neįgaliesiems, socialinę riziką patiriančioms šeimoms bei jų vaikams, šeimoms atsidūrusioms krizinėje situacijoje. Šios paslaugos buvo teikiamos pagal poreikį, siekiant, kad žmonės kuo ilgiau gyventų jiems įprastoje aplinkoje.

2022 m. Molėtų rajono savivaldybėje buvo tęsiamas "Kompleksinių paslaugų šeimai prieinamumo didinimas Molėtų rajono savivaldybėje" projektas. Projekto įgyvendinimo metu siekiama sudaryti sąlygas Molėtų rajone gyvenančioms šeimoms gauti kompleksiskai teikiamas paslaugas, užtikrinant jų prieinamumą bei siekiant įgalinti šeimą įveikti iškilusius sunkumus ir krizes. Siekiant sklandaus projekto įgyvendinimo, Molėtų savarankiško gyvenimo namuose veikia Bendruomeniniai šeimos namai, kuriuose teikiama „vieno langelio“ paslauga – identifikuojamos šeimos problemos, šeimos nukreipiamos į tikslines grupes specialistų pagalbai, informuojama apie teikiamas paslaugas ir panašiai.

Teikiant nestacionarias socialines paslaugas neįgaliesiems asmenims bei jų šeimų nariams svarbus indėlis tenka ir nevyriausybinėms organizacijoms.

Molėtų kultūros centro padalinys Atviras jaunimo centras vykdė atvirą darbą su jaunimu bei tęsė 2022 m. pradėtą mobilų darbą su jaunimu seniūnijose, kur dar nėra įsikūrusių atvirų jaunimo erdvių ar centrų. 2022 m. šias paslaugas gavo 63 seniūnijų jaunuoliai.

Siekiant užtikrinti socialinių paslaugų kokybę, nuo 2021 m. sausio 1 d. teikiama tik akredituota vaikų dienos socialinė priežiūra, o nuo 2022 m. sausio 1 d. - kitos akredituotos socialinės priežiūros paslaugos, vykdoma nuolatinė šių paslaugų stebėseną ir kontrolė. 2022 m. pabaigoje buvo akredituotos 3 nevyriausybinės įstaigos, kurios nuo 2023 m. pradėjo teikti akredituotas socialinės reabilitacijos neįgaliesiems paslaugas.

Siekiant užtikrinti stacionarių socialinių paslaugų teikimą Molėtų rajono gyventojams, kai nestacionarios paslaugos neefektyvios, į stacionarias socialinės globos įstaigas buvo siunčiami asmenys, kuriems nepakako socialinių paslaugų namuose, bendruomenėje. Visiems gyventojams užtikrintos būtinos socialinės paslaugos.

III SKYRIUS

UŽDAVINIAI IR PRIEMONIŲ PLANAS

9. Prioritetinės socialinių paslaugų plėtros kryptys

- prevencinių socialinių paslaugų teikimas, siekiant padėti asmeniui (šeimai) ir (ar) bendruomenei išvengti galimų socialinių problemų ir (ar) socialinės rizikos atsiradimo, sudaryti sąlygas asmeniui (šeimai) ugdyti ir (ar) stiprinti gebėjimus savarankiškai spręsti socialines problemas, palaikyti socialinius ryšius su visuomene, taip pat padėti didinti socialinę įtrauktį.
- bendrųjų socialinių paslaugų teikimas, siekiant ugdyti ar kompensuoti asmens (šeimoms) gebėjimus savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimoms) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime.
- socialinės priežiūros paslaugų teikimas įvairioms asmenų grupėms (senyvo amžiaus asmenims, asmenims su negalia, neįgaliems vaikams ir jų šeimoms, vaikams, riziką patiriančioms šeimoms ir kt.).

10. Priemonių planas

21 lentelė

Tikslas. Užtikrinti nestacionarių socialinių paslaugų teikimą rajono gyventojams taip sudarant jiems sąlygas ugdyti ar stiprinti gebėjimus savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimoms) gyvenimu, palaikyti socialinius ryšius su visuomene bei padėti įveikti socialinę atskirtį.

Uždaviniai	Priemonės	Lėšos tūkst. Eur finansavimo šaltiniai	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas

Užtikrinti kokybiškų socialinių paslaugų teikimą įvairioms savivaldybės gyventojų grupėms	Pagalbos į namus (įskaitant atokvėpio paslaugą) paslaugų teikimas suaugusiems asmenims su negalia, senyvo amžiaus asmenims ir vaikams su negalia	253,2 Savivaldybės biudžetas 25,5 Asmenų mokėjimai už socialines paslaugas	Molėtų socialinės paramos centras	Teikiamos pagalbos į namus paslaugos senyvo amžiaus ar asmenims su negalia, padedant spręsti iškilusias socialines problemas bei sudarant sąlygas gyventi namuose
	Socialinės priežiūros paslaugų socialinę riziką patiriančioms šeimoms, auginančioms vaikus, teikimas	357,6 Valstybės biudžeto specialioji tikslinė dotacija 10,7 Savivaldybės biudžetas	Molėtų socialinės paramos centras	Taikoma atvejo vadyba bei teikiamos paslaugos socialinę riziką patiriančioms šeimoms, auginančioms vaikus padės palaikyti ir atstatyti savarankiškumą asmeniniame (šeimoms) bei visuomeniniame gyvenime. Mažės institucinės socialinės globos poreikis vaikams
	Pagalba šeimoms bei asmenims atsidūrusiems krizinėje situacijoje	190,0 Savivaldybės biudžetas	Molėtų vaikų savarankiško gyvenimo namai	Socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo, pagalbos ir kitos būtinosios paslaugos padės atkurti asmeniui (šeimai) jo (jos) savarankiškumą, prarastus socialinius ryšius ir padės integruotis į visuomenę

	Dienos socialinės globos teikimas	101,9 Savivaldybės biudžetas 7,5 Asmenų mokėjimo už paslaugą lėšos	Molėtų socialinės paramos centras	Teikiamos dienos socialinės globos ir sveikatos priežiūros paslaugos asmens namuose leis kuo ilgiau neįgalų asmenį išlaikyti namų aplinkoje taip sumažinant stacionarių globos paslaugų poreikį
	Asmeninės pagalbos teikimas	24,9 Valstybės biudžetas 2,0 Asmenų mokėjimo už paslaugą lėšos	Molėtų socialinės paramos centras	Suteikta individuali pagalba namuose ar viešojoje vietoje pagal individualius asmens poreikius, padės neįgaliajam gyventi bendruomenėje ir integruotis į ją, neleistų izoliuoti jo nuo bendruomenės ir skatintų jo savarankiškumą, būtiną kasdieniame gyvenime
	Socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas socialinę riziką patiriantiems suaugusiems asmenims	20,4 Savivaldybės biudžetas	Molėtų socialinės paramos	Stiprinant asmens bendravimo gebėjimus (ieškant pagalbos, prisitaikant prie naujų situacijų, dalyvaujant visuomenės gyvenime, užmezgant ir palaikant ryšius su artimaisiais ir pan.) ir (ar) organizuojant jų darbinį užimtumą, didės jų savarankiškumas bei integracija į visuomenę

	Socialinė priežiūra šeimoms	39,0 Valstybės biudžeto specialioji tikslinė dotacija 1,7 Savivaldybės biudžetas	Molėtų socialinės paramos centras	Teikiamos socialinės priežiūros paslaugos šeimoms įgalins savarankiškai rūpintis savo vaikais ir tinkamai juos prižiūrėti, savarankiškai spręsti problemas, užtikrinti emocinę ir psichologinę gerovę, palaikyti glaudesnę santykį su socialine aplinka, stiprinti šeimos narių gebėjimus prižiūrėti, pozityviai auklėti ir ugdyti vaikus nuo gimimo, padėti šeimai sukurti vaikų raidai palankią aplinką ir išvengti socialinės atskirties
	Kompleksinės paslaugos šeimai	12,3 Valstybės biudžetas 45,0 Projektinės lėšos	Molėtų socialinės paramos centras	Teikiama pagalba asmeniui (šeimai), patyrusio (-ios) sunkumų, stiprinant gebėjimus savarankiškai spręsti iškilusias problemas, ateityje siekiant išvengti galimų didesnių socialinių problemų ir (ar) socialinės rizikos

	Vaikų dienos socialinė priežiūra	66,0 Valstybės biudžetas 47,5 Savivaldybės biudžetas	VO Alantos bendruomenės centro VDC „Daigelis“ VšĮ Skudutiškio akademijos Suginčių VDC „Tiltas“ VšĮ „Arino namai“ Molėtų vaikų savarankiško gyvenimo namų vaikų dienos centras	Teikiamos paslaugos padės ugdyti vaikų ir jų šeimų socialinius bei gyvenimo įgūdžius
	Vaikų iki 6 metų priežiūra	23,0 Savivaldybės biudžetas	Molėtų vaikų savarankiško gyvenimo namai	Teikiamos paslaugos padės šeimos derinti vaiko priežiūrą bei galimybę dirbti nepilną darbo dieną, taip pat vykdyti intensyvią darbo paiešką, susitvarkyti dokumentus, gauti reikiamas paslaugas ir kt.
	Atviras darbas su jaunimu /Mobilus darbas su jaunimu	57,6 Savivaldybės biudžetas 22,0 Valstybės biudžetas	Molėtų kultūros centro padalinys Atviras jaunimo centras	Teikiama paslauga padės ugdyti jaunų žmonių asmenines ir socialines kompetencijas, jauniems žmonėms aktyviai įsitraukti į bendruomeninius ir visuomeninius procesus, lanksčiai ir konstruktyviai reaguoti į jauno žmogaus gyvenimo pokyčius.

	Pagalba globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams, tėviams ir šeimynų dalyviams ar besirengiantiems jais tapti	80,0 Savivaldybės biudžetas 30,0 Projektinės lėšos	Molėtų vaikų savarankiško gyvenimo namai	Atranka, konsultavimas, mokymai ir teikiama pagalba suteiks žinių kompetencijų, reikalingų auginant globojamus (rūpinamus), prižiūrimus ir įvaikintus vaikus
	Bendrujų socialinių paslaugų neįgaliesiems, pensinio amžiaus ir kitiems savivaldybės gyventojams teikimas pagal poreikį	25,0 Savivaldybės biudžetas	Molėtų socialinės paramos centras VšĮ „Bendrystės centras“ NVO	Teikiamos paslaugos padės asmenims (šeimoms) savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimoms) gyvenimu. Suteiktos informavimo, konsultavimo, atstovavimo ar tarpininkavimo paslaugos padės spręsti įvairias asmens (šeimoms) problemas.
	Socialinės rehabilitacija neįgaliesiems bendruomenėje	74,7 Valstybės biudžetas 30,9 Savivaldybės biudžetas	NVO VšĮ	Socialinės rehabilitacijos paslaugas gaus 150 neįgaliųjų asmenų, bus sprendžiamas jų užimtumas, skatinama integracija į visuomenę
	Specialaus transporto paslaugų neįgaliesiems, socialinės rizikos, senyvo amžiaus ir kitiems asmenims teikimas pagal poreikį	25,0 Savivaldybės biudžetas 8,0 Asmenų mokėjimai už paslaugas	Molėtų socialinės paramos centras Molėtų krašto žmonių su negalia sąjunga VšĮ Neįgaliųjų integracijos ir darbinio	Transporto paslaugomis pasinaudos savivaldybės gyventojai, kurie turi sveikatos problemų ar dėl nepakankamų pajamų negali naudotis asmeniniu

			užimtumo centras	ar visuomeniniu transportu.
	Aprūpinti Molėtų rajono gyventojus specialiomis techninės pagalbos priemonėmis	5,0 Valstybės biudžetas	Molėtų socialinės paramos centras	Asmenys, kuriems nustatytas techninės pagalbos poreikis, bus aprūpinti būtinomis priemonėmis
	Būsto (aplinkos) pritaikymas neįgaliesiems	17,2 Valstybės biudžetas 20,0 Savivaldybės biudžetas	Molėtų rajono savivaldybės administracija	Pritaikyti į būstus Molėtų rajono neįgaliesiems gyventojams
	Bendradarbiauti su asociacijomis teikiant socialines paslaugas	-	Savivaldybės administracija Molėtų socialinės paramos centras Bendruomenės	Pagerės socialinių paslaugų kokybę ir informacijos sklaidą. Į socialinių paslaugų teikimą bus įtrauktos bendruomenės ir savanoriai.
	Finansuoti nevyriausybinių organizacijų veiklos projektus	25,00 Savivaldybės biudžetas	Molėtų rajono savivaldybės administracija	Įvairių socialinių grupių Molėtų rajono gyventojai gaus nestacionarias socialines paslaugas, didės jų užimtumas, pagerės paslaugų kokybę

Tikslas. Užtikrinti stacionarių socialinių paslaugų gavimą Molėtų rajono gyventojams, kai nestacionarios paslaugos neefektyvios, gerinti šių paslaugų kokybę.

Organizuoti ilgalaikę/ trumpalaikę globą institucijoje: -senyvo amžiaus asmenims; -asmenims su sunkia negalia; -vaikams, likusiems be tėvų globos; vaikams su negalia.	Organizuoti ir teikti stacionarias ilgalaikės/ trumpalaikės globos paslaugas be tėvų globos likusiems vaikams, asmenims su negalia, senyvo amžiaus ir kitiems asmenims	990,9 Savivaldybės biudžetas 300,0 Valstybės biudžeto specialioji tikslinė dotacija 25,0 Valstybės biudžeto lėšos (globos (rūpybos) išmokos)	Molėtų rajono savivaldybės administracija Molėtų socialinės paramos centras Alantos senelių globos namai Molėtų vaikų savarankiško gyvenimo namai	Bus užtikrinta savalaikė, kompleksinė pagalba senyvo amžiaus asmenims, asmenims su sunkia negalia, vaikams, likusiems be tėvų globos, vaikams su negalia ir kitiems asmenims, kuriems šios paslaugos yra būtinos

		70,0 Valstybės biudžetas (vaikų, pradėjusių globą gauti iki 2007 m. sausio 1 d.) 500,00 Asmenų mokėjimai už socialines paslaugas	Bendruomeniniai vaikų globos namai Šeimynos Kito pavaldumo socialinės globos įstaigos	
Tikslas. Gerinti teikiamų socialinių paslaugų kokybę bei didinti jų prieinamumą gyventojams				
Užtikrinti socialines paslaugas teikiančių darbuotojų kvalifikacijos kėlimą	Užtikrinti galimybes kelti kvalifikaciją, dalyvauti mokymuose, seminaruose, konferencijose socialinių paslaugų teikimo klausimais	4,5 Savivaldybės biudžetas 4,6 Valstybės biudžetas 1,0 Kitos lėšos	Molėtų rajono savivaldybės administracija Molėtų socialinės paramos centras Alantos senelių globos namai Molėtų vaikų savarankiško gyvenimo namai Šeimynos Kito pavaldumo socialinės globos įstaigos NVO VŠĮ	Įstaigų vadovai užtikrins socialines paslaugas teikiantiems darbuotojams galimybes kelti kvalifikaciją. Socialines paslaugas teikiantys darbuotojai kels kvalifikaciją dalyvaudami mokymuose, seminaruose, konferencijose, įgytas žinias ir gebėjimus taikys dirbant su klientais, gerinant teikiamų paslaugų kokybę.
Vykdyti teikiamų socialinių paslaugų kokybės kontrolę (stebėseną)	Teikiamų akredituotos socialinės priežiūros stebėseną ir vertinimas	-	Molėtų rajono savivaldybės administracija	Bus atliekama akredituotos socialinės priežiūros paslaugų kokybės stebėseną ir vertinimas socialines paslaugas teikiančiose įstaigose

11. Regioninių socialinių paslaugų poreikis 2023 m.

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes	Socialinės globos įstaiga	Mastas (vietų sk.)
1.	Ilgalaikė socialinė globa	Utenos pensionatas	25
		Aknystos pensionatas	8
		Visagino pensionatas	2
		Zarasų socialinės globos namai	2
		Jotainių socialinės globos namai	2
		Senjorų socialinės globos namai	2
		Nijolės Genytės socialinės globos namai	2
		Strūnos socialinės globos namai	3
		Jasiuliškių socialinės globos namai	1
		Kito pavaldumo socialinės globos įstaigos	18
2.	Trumpalaikė socialinė globa	Utenos socialinės globos namai	2
		Aknystos socialinės globos namai	1
		Zarasų socialinės globos namai	1
		VšĮ Krizių centras „Angelų pieva“	1
3.	Kitos socialinės paslaugos		
3.1.	Laikinas apnakvindinimas	VšĮ Krizių centras „Angelų pieva“	5
3.2.	Apsaugotas būstas	VšĮ „Šeimos idėjų centras“	2

IV SKYRIUS FINANSAVIMO PLANAS

12. Molėtų rajono socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai

23 lentelė

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai	Pagal faktines					Pagal planines
		2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.
1	Savivaldybės biudžeto išlaidos socialinėms paslaugoms, tūkst. Eur.	928,0	976,3	1127,7	1316,4	1579,3	1872,8
1.1.	palyginti su bendru savivaldybės biudžetu, proc.	4,1	4,2	4,0	5,0	5,2	6,1
2.	LR valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos, tūkst. Eur.	566,6	588,6	570,8	686,5	856,2	754,6
	Iš jų:						

2.1.	Socialinės rizikos šeimų socialinei priežiūrai organizuoti	153,7	194,7	233,1	257,7	386,3	357,6
2.2.	Asmenų su sunkia negalia socialinei globai organizuoti	172,5	207,9	242,8	291,4	355,0	300,0
2.3.	Vaikų globos (rūpybos) išmokos	62,0	58,00	52,2	41,4	30,7	27,0
2.4.	Socialinės globos įstaigų išlaikymui	178,4	128,0	99,0	96,0	84,2	70,0
3.	ES struktūrinių fondų lėšos, tūkst. Eur.	35,5	65,4	75,6	116,4	58,2	45,1
4.	Asmenų mokėjimai už socialines paslaugas, tūkst. Eur.	10,9*	12,3*	384,5	398,7	539,9	550,0
5.	Valstybės biudžeto lėšos, tūkst. Eur.	114,3	115,4	128,0	176,6	189,6	159,7
	Iš viso, tūkst. Eur.	1655,3	1758,0	2286,6	2694,6	3223,2	3382,2

*-Molėtų socialinės paramos centro paslaugų gavėjų mokėjimai

12.1. Socialinių paslaugų finansavimo šaltinių įvertinimas

Pagrindinis socialinių paslaugų organizavimo ir teikimo Molėtų rajono savivaldybėje finansavimo šaltinis – valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos, savivaldybės bei valstybės biudžeto lėšos. Asmenų mokamos lėšos už ilgalaikę, trumpalaikę bei dienos socialinę globą institucijoje/asmens namuose bei pagalbos namuose paslaugas taip pat sudaro ženklia dalį išlaidų socialinėms paslaugoms. Ši dalis palaipsniui didėja dėl didėjančio paslaugų gavėjų skaičiaus bei jų gaunamų socialinių išmokų augimo – pensijų, tikslinių kompensacijų ir pan. Nevyriausybinių organizacijos savo veiklą vykdo naudodamos ir kitus finansavimo šaltinius – organizacijos nario mokesťį, iki 1,2 proc. gyventojų pajamų mokesčio paramai, programų, rėmėjų ir kitas lėšas.

2023 m. Savivaldybės biudžeto lėšos socialinių paslaugų teikimui (be LR valstybės biudžeto tikslinių dotacijų), lyginant su 2023 m., planuojamos didesnės lėšos. Lėšų didėjimą nulėmė didėjančios socialinių paslaugų apimtys, mažėjančios valstybės biudžeto dotacijos socialinių globos įstaigų išlaikymui, pasibaigę projektų finansavimo laikotarpiai. Planuojama, kad didės asmenų mokamos lėšos už teikiamas paslaugas, o valstybės biudžeto tikslinės dotacijos socialinėms paslaugoms neženkliai mažės. Lėšų socialinėms paslaugoms didėjimą lemia didėjantis socialinių paslaugų spektras, ilgalaikės ir trumpalaikės socialinės globos, kitų socialinių paslaugų kainų

didėjimas, šias paslaugas gaunančių asmenų skaičiaus didėjimas bei senatvės pensijų, kitų išmokų neįgaliesiems didėjimas, turintis įtakos asmenų mokėjimo už paslaugas dydžiui.

13. Lėšos reikalingos žmogiškųjų išteklių plėtrai

Siekiant efektyvinti socialinių paslaugų organizavimą ir teikimą, būtina investuoti į specialistų kvalifikacijos kėlimą. Socialiniai darbuotojai ir socialinių darbuotojų padėjėjai, dirbantys Molėtų rajono socialinių paslaugų teikimo įstaigose, noriai kelia kvalifikaciją ir stengiasi įgyti pareigybes atitinkančią kvalifikaciją, todėl tikslinga 2023 m. sudaryti sąlygas tolimesniam jų profesiniam tobulėjimui. Lėšos, reikalingos kelti socialinių darbuotojų bei socialinių darbuotojų padėjėjų kvalifikacijai numatytos įstaigų biudžetuose.

14. Savivaldybės finansinių galimybių palyginimas su numatytu priemonių finansavimu

Molėtų rajono savivaldybėje socialinės paslaugos organizuojamos atsižvelgus į rajono gyventojų poreikius. Savivaldybėje prioritetinės socialinių paslaugų gavėjų grupės yra:

- neįgalieji;
- senyvo amžiaus asmenys;
- socialinę riziką patiriantys vaikai;
- socialinę riziką patiriančios šeimos;
- likę be tėvų globos vaikai;
- vaikus globojantys/rūpinantys asmenys, tėčiai;
- šeimos ir asmenys atsidūrę krizinėje situacijoje;
- socialinę riziką patiriantys asmenys;
- asmenys, paleisti iš pataisos įstaigų.

Šios socialinės grupės yra menkiau integruotos į visuomenę, turi mažiau arba visai neturi galimybių dalyvauti visuomenės gyvenime. Kaip jau minėta, ne visi asmenys, kuriems nustatytas socialinių paslaugų poreikis turi galimybę jas gauti dėl socialinių paslaugų įstaigų vietų, ribotos socialinių darbuotojų galimybės nuvykti į atokias rajono vietas. Siekiant užtikrinti socialinių paslaugų teikimą minėtoms grupėms, būtina gerinti paslaugų prieinamumą ir kokybę, didinti šiai sričiai skiriamą finansavimą.

14.1. Savivaldybės organizuojamų socialinių paslaugų įvertinimas

Šiuo metu Molėtų rajono savivaldybėje teikiamos šios socialinės paslaugos:

14.1.1. Prevencinės socialinės paslaugos:

Potencialių socialinių paslaugų gavėjų paieška;

Kompleksinės paslaugos šeimai;

Darbas su bendruomene;

Atvirasis darbas su jaunimu;

Mobilusis darbas su jaunimu.

14.1.2. Bendrosios socialinės paslaugos:

informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo;

maitinimo organizavimo;

ap rūpinimo būtiniausiais drabužiais ir avalyne;

transporto organizavimo;

sociokultūrinės;

kitos bendrosios socialinės paslaugos.

14.1.3. Specialiosios socialinės paslaugos:

Akredituota socialinė priežiūra:

pagalba į namus;

socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas;

palydėjimo paslauga jaunuoliams;

socialinė priežiūra šeimoms;

Socialinė rehabilitacija neįgaliesiems bendruomenėje;

laikinas apnakvindinimas;

intensyvi krizių įveikimo pagalba;

psichosocialinė pagalba;

apgyvendinimas nakvynės namuose;

pagalba globėjams (rūpintojams), budintiesm globotojams, įtėviams ir šeimynų

dalyviams ar besirengiantiems jais tapti;

apgyvendinimas apsaugotame būste;

vaikų dienos socialinė priežiūra;

laikinas atokvėpis (socialinė priežiūra);

14.1.4. Socialinė globa:

dienos socialinė globa asmens namuose;

trumpalaikė socialinė globa;

ilgalaikė socialinė globa;

laikinas atokvėpis (globa).

Šiuo metu Molėtų rajono savivaldybės gyventojams teikiamos socialinės paslaugos netenkina pilnai visų socialinių grupių asmenų interesų. Savivaldybėje nėra teikiama laikino apnakvindinimo paslaugos socialinę riziką patiriantiems asmenims, apgyvendinimas apsaugotame būste, tačiau šios paslaugos organizuojamos bendradarbiaujant su kitose savivaldybėse socialines paslaugas teikiančiomis įstaigomis. Tikėtina, kad gerėjant ekonominei situacijai socialinių paslaugų tinklas plėsis ir asmenys turės galimybę gauti jiems būtinas paslaugas Molėtų rajone, arčiau savo gyvenamosios vietos.

Šiais metais pradėtos teikti socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo paslaugos socialinę riziką patiriantiems asmenims.

V SKYRIUS

PLĖTROS VIZIJA IR PROGNOZĖ

15. Socialinių paslaugų plėtros vizija

Socialinių paslaugų plėtros vizija orientuota į bendrųjų socialinių paslaugų plėtrą, į specialiąsias socialines paslaugas, atitinkančias įvairių gyventojų socialinių grupių poreikius, suteikiant pagalbą asmeniui (šeimai), sudarant sąlygas stiprinti gebėjimą spręsti socialines problemas bei siekiant mažinti socialinę atskirtį. Teikiant socialines paslaugas skatinti įstaigų, teikiančių šias paslaugas, bendradarbiavimą, didinti jų vaidmenį ir nuolat gerinti teikiamų paslaugų kokybę. Socialinių paslaugų plėtrą ir infrastruktūros pokyčius nulemia valstybės vykdoma politika, priimti teisės aktai bei paslaugų poreikį sąlygojantys veiksniai.

Nuo 2030 metų suaugusiems asmenims su negalia ilgalaikės socialinės globos paslaugos negalės būti pradedamos naujai teikti valstybinėse socialinės globos įstaigose suaugusiems asmenims su negalia, išskyrus specializuotus slaugos ir socialinės globos namus.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. lapkričio 10 d. nutarimu Nr. 931 patvirtintoje 2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Socialinės sutelkties plėtros programoje įtvirtintoje pažangos priemonėje „Sumažinti pažeidžiamų visuomenės grupių gerovės teritorinius skirtumus“ numatytas uždavinys „Didinti neįgaliųjų ir jų šeimų, senyvo amžiaus žmonių bei kitų pažeidžiamų ir socialinėje atskirtyje esančių grupių gerovę“.

Rengiantis institucinės globos pertvarkai, Molėtų rajono savivaldybės administracija parengė ir pateikė Utenos regiono plėtros tarybai suderinimui su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija Perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų bendruomeninių paslaugų žemėlapi, kuriame įvardintos Molėtų rajono savivaldybėje trūkstamos socialinės paslaugos

asmenims su proto ir (ar) psichikos negalia, kurių teikimas ir plėtra planuojamas įgyvendinti iki 2030 m.

Rengiant Perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų bendruomeninių paslaugų žemėlapi paaikškėjo, kad asmenys, turintys intelekto ir (ar) psichikos negalią mažai naudojami bendruomenėje teikiamomis socialinėmis paslaugomis, dažniausiai yra priklausomi nuo savo artimųjų. Dažnai savivaldybės institucijos nežino šios neįgaliųjų grupės, nes tiek patys asmenys, tiek jų artimieji nelinkę kreiptis pagalbos į institucijas. Vertinant šios paslaugų gavėjų grupės poreikius, pagrindinės socialinės paslaugos susiję su asmenų apgyvendinimu bei užimtumu.

Įgyvendinat Perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų bendruomeninių paslaugų žemėlapyje numatytus sprendimus, planuojama Molėtų rajono savivaldybėje iki 2030 m. įsteigti 1 grupinio gyvenimo namus, 5 apsaugotus būstus, 1 dienos užimtumo centrą bei 1 socialinės dirbtuves, visos šios įstaigos skirtos asmenims, turintiems intelekto ir (ar) psichikos negalią.

16. Prognozuojamos socialinės paslaugos

16.1. Pagalbos į namus paslaugų apimtys senyvo amžiaus ir neįgaliems asmenims bei socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugų namuose socialinių problemų turinčioms šeimoms, auginančioms vaikus, didinimas, siekiant ugdyti šių asmenų savarankiškumą kasdieninėje veikloje.

16.2. Kompleksinės pagalbos asmenims (šeimoms), atsidūrusioms krizinėse situacijose, teikimas.

16.3. Bendrųjų socialinių paslaugų plėtra pasitelkiant kaimo bendruomenes bei nevyriausybinės organizacijas.

16.4. Dienos socialinės globos paslaugų asmens namuose teikimas bei derinimas su slaugos paslaugomis asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims, kuriems nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis.

16.5. Asmeninės pagalbos paslaugų teikimas ir plėtra.

16.6. Smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims bei smurto artimoje aplinkoje pavojų keliantiems asmenims socialinių paslaugų plėtra bei šių paslaugų kokybės gerinimas.

17. Savivaldybės biudžeto augimo perspektyva ir numatomas pokytis

Atsižvelgus į šiandieninę ekonominę situaciją šalyje ir savivaldybės biudžeto galimybes, per ateinančius 3 metus didelių pokyčių socialinių paslaugų finansavimo srityje nenumatoma.

Savivaldybės biudžeto lėšų dalis socialinėms paslaugos palaipsniui kils, nes mažės valstybės biudžeto dotacijos įstaigų išlaikymui, taip pat didėjant socialinių paslaugų poreikiui, didėja ir socialinių darbuotojų bei kitų specialistų poreikis. Naujų darbo vietų kūrimui ir socialinių paslaugų tinklo plėtrai būtinos didesnės lėšos.

18. Išteklių prognozė ateinantiems 3 metams

Lėšų poreikis Molėtų rajono savivaldybės gyventojams socialinėms paslaugoms teikti per 3 ateinančius metus turėtų didėti. Lėšos ir toliau bus skirstomos, atsižvelgus į kiekvienų metų ir ilgalaikiuose planuose tvirtinamus prioritetus.

19. Siūlomos plėsti regioninės paslaugos, jų rūšys ir prognozuojamas mastas

24 lentelė

Socialinių paslaugų rūšys (nurodomos pagal žmonių grupes)	Mastas (vietų skaičius)
Plėsti paslaugų nenumatoma	-

VI SKYRIUS PLANO ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪRA

20. Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūros vykdytojai

Molėtų rajono savivaldybės 2023 m. socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūros stebėseną vykdys Molėtų rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius.

21. Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūros etapai ir vertinimo rezultatai

Molėtų rajono savivaldybės 2023 m. socialinių paslaugų planas bus vertinamas pasibaigus kalendoriniams metams. Socialinių paslaugų įstaigos ir nevyriausybinės organizacijos bei kitos socialines paslaugas teikiančios įstaigos Socialinės paramos skyriui pateiks ataskaitas už kalendorinius metus. Vertinant bus atsižvelgta į pasiektus rezultatus, iškilusias kliūtis, ieškoma būdų kliūtims šalinti. Plano vertinimo rezultatai bus aptariami su socialinių paslaugų įstaigų, nevyriausybinių organizacijų vadovais. Pagrindiniai rodikliai bus apibendrinti ir pateikti rengiant ateinančių metų socialinių paslaugų planą.

22. Pasiektų rezultatų, tikslų ir uždavinių analizė, numatytų vykdyti priemonių efektyvumas

Vertinant socialinių paslaugų planą, bus žiūrima, ar pasiekti rezultatai, tikslai ir uždaviniai, ar įgyvendintos visos priemonės, kaip ir kiek panaudota lėšų. Neįgyvendinus plano tikslų ir

uždavinių, bus vertinami veiksniai, kurie galėjo turėti reikšmės rezultatams bei numatomos priemonės jiems pašalinti. Vertinant plano tikslingumą, bus atsižvelgiama į kintančias aplinkybes ir veiksnius, turinčius ar galinčius turėti įtakos socialinių paslaugų plano įgyvendinimui bei užsibrėžtų tikslų ir uždavinių siekimui. Ar efektyviai vykdomos plane numatytos priemonės, bus vertinama pagal Socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintus socialinių paslaugų efektyvumo kriterijus.
